І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 51. ДЖЕРЗИ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го БЕРЕЗНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 18, 1958 No. 51. VOL. LXV.

УРЯД ПЛЯНУЄ ПОСТІЙНЕ, А НЕ ТИМЧАСОВЕ ЗМЕНШЕННЯ ПОДАТКІВ

В Сенаті внесено законопроєкт про асиґнування 2,000,000,000 долярів на пожвавлення стейтових і міських публічних робіт

Вашинґтон. — З Білого Дому повідомляють, що уряд плянує постійне зменшення прибуткових податків, бо тимчасова їх редукція спричинила б тільки ощадність в платників податків, а не збільшення видатків на поліпшення економіки. Також і демократичні провідники в Конґресі мають підтримувати цей урядовий плян про постійне зменшення податків, але в цій справі вони ще не зайняли кінцевого становища. Провідник республіканської меншости в Сенаті сен. Вільям Ф. Новленд передбачає, що Конґрес вирішуватиме справу зменшення податків аж в червні цього року, бо 30-го червня кінчається важність закону про податки від надмірних прибутків і корпорацій в теперішній висоті, і Конґрес мусить до того дня вирішити цю проблему, а з нею і вирішити справу прибуткових податків від поодиноких осіб. Голова Сенатської Фінансової Комісії демократичний сенатор Гаррі Ф. Бирд заявив, що він волів би збільшити публічні роботи для оживлення економіки країни, а не зменшувати прибуткові податки. Уряд не хоче зменшувати податки тимчасово, бо пізніше треба б їх знову збільшувати внаслідок зросту бюджету. Не можна тепер передбачити прибутків державної скарбниці в 1959 році в найближчих роках, бо не є відомо, в якому темпі поліпшуватиметься економіка країни. Ніхто не знає, які будуть видатки державної скарбниці, хоч всі передбачають федеральний дефіцит. Якщо дефіцит мав би зрости до 10 більйонів долярів, то треба буде збільшити висоту державного заборгування, бо згідно з недавно ухваленим законом федеральний дефіцит можна збільшити на 5 більйонів до 280 більйонів долярів. — Голова Сенатської Банкової і Валютової Комісії демократичний сенатор Дж. Вільям Фулбрайт заявив 17-го березня, що 18-го березня внесе законопроєкт про признання двох більйонів долярів на допомогу стейтам і міським управам для ведення публічних робіт. Він пропонує, щоб Адміністрація Будівельної Програми могла видавати позики на 3 відсотки з платністю впродовж 50-ох років, і за ці гроші стейти і міста могли б будувати шкільні будинки, бібліотеки, вулиці, хідники, шляхи, шпиталі, мости і парки. Ці гроші скріпили б негайно економіку країни. Всі приватні економісти твердять, що всі засоби, дотепер запропоновані, можуть бути добрі для поліпшення економіки, але між ними всіми таки найважливішим є зменшення прибуткових податків.

Плянують поширити допомогу безробітним

Вашинґтон. — І уряд і провідники Конґресу плянують два нові заходи в своїй боротьбі проти економічної знижки, а саме поліпшити долю безробітних. Згідно з одним пляном допомогу для безробітних діставали б і ті робітники, які досі не складали вплат на безробіття згідно з обов'язуючими законами. Згідно з іншим пляном стейти мали б пізніше звернути федеральному урядові ті гроші, які дістали їхні громадяни від федерального уряду під час економічної рецесії. Крім того плянується продовжити речинець виплати безробітного тим робітникам, які вже вичерпали своє безробіття, побираючи його впродовж 26 тижнів. В цьому тижні уряд подасть до відома подробиці свого проєкту. Демократичні члени Палати Репрезентантів вже внесли законопроєкт про продовження виплати безробіття з 26 до 39 тижнів. Республиканські сенатори вислали листа до оборонного департаменту, в якому домагаються, щоб будівельні контрактори діставали замовлення в тих районах, де є більше число безробітних.

Вільям А. МекДонелл вибраний на президента Торговельної Палати ЗДА

Вашинґтон. — Банкір із Ст. Луїсу Вільям А. МекДоннел вибраний на президента Торговельної Палати ЗДА і при кінці квітня обійме цей пост від Філіпа М. Толбота, який був президентом в теперішньому році. На запит репортера МекДоннел відповів, що „теперішню економічну затримку можна вилікувати на торговельному ринку, а не в Капітолі", це значить, що треба б зменшити ціни на товари. Очевидно, що уряд може допомогти „вилікувати економічну цнижку". Це може статися тим способом, що Конґрес повинен зменшити податки для всіх груп платників і для підприємців. Збільшення федеральних публічних робіт може в дечому допомогти економіці, але не у всіх районах країни. Та найкращим ліком було б те, щоб і світ праці і працедавці погодилися в тому, що заключують перемир'я, і під час економічної кризи не домагалися ані збільшення заробітків ані збільшення цін на товари. Теперішня економічна знижка буде коротка, якщо не „попадемо в паніку, і якщо не почнемо робити забагато і завчасно" для поборювання рецесії. Про МекДонелла кажуть, що він „вродився на „банкріа". Він уважає, що на довшу мету інфляція є небезпечнішою від економічної знижки.

ЧОТИРИ БІЛЬШІ ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ ВІДБУЛИСЬ З КІНЦЕМ ТИЖНЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Чотири більші українські громадські імпрези виповнили минулий кінець тижня, суботу і неділю 15 і 16-го березня, в цій світовій метрополії: наукова конференція НТШ в 40-річчя проголошення суверенности Української Держави, подвійний ювілей проф. Августина Штефана, протестаційне віче проти знеславлювання пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри у Франції та прощальна зустріч з проф. Вол. Кубійовичем.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ НТШ

Управа Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗДА в суботу 15-го березня у власній домівці при 13-ій вулиці влаштувала Першу Наукову Конференцію для відзначення 40-их Роковин проголошення Суверенної Української Держави. Конференцію відкрив д-р Володимир Калина, привітавши зокрема гостей: президента Української Народної Республіки в екзилі д-ра Степана Витвицького і проф. д-ра Володимира Кубійовича з Сарселю у Франції, генерального секретаря НТШ. Після того проф. д-р Матвій Стахів виголосив доповідь на тему „Основи конституції Української Народної Республіки (до квітня 1918 року)", підкреслюючи, що українські провідники в 1917-1918 рр. будували українську державу на основі демократичного принципу — це значить самовизначення народів, за яке тоді боролися і ЗДА.

ЮВІЛЕЙ ПРОФ. АВГУСТИНА ШТЕФАНА

Ювілей цей був влаштований Карпатським Союзом і відбувся в залі Українського Народного Дому в суботу, 15-го березня о год. 7-ій ввечорі. Відкрив його коротким вступним словом д-р Вінкентій Шандор, передавши дальший провід вечором д-рові Комаринському. Ювілеєм вшановувано 65 уродин і 40-річчя педагогічної, громадської та національно - політичної праці проф. Августина Штефана, видатного діяча Карпатської України, першого голови Сойму та міністра культури і освіти. З привітами і побажаннями, з'ясовуючи при цьому заслуги Ювілята на тлі української історії, виступали репрезентанти поодиноких центральних і місцевих українських організацій: б. прем'єр уряду Карпатської України п. Юліян Ревай, проф Іван Паливода, д-р Ю. Хименець, п-ні Марія Грецюк, ред. П. Павлович, д-р Я. Падох, д-р В. Михайлів, проф. Вол. Січинський, мґр. Р. Гуглевич, ред. М.Вайда, д-р Осип Бісага та на закінчення президент УНР в екзилі д-р Степан Витвицький. Наспіло багато привітів від організацій та індивідуальних. Сам Ювілят, що був на прийнятті разом зі своєю дружиною, у своєму кінцевому слові дав інтересний образ подій в Карпатській Україні, в яких він брав участь та які привели до самовизначення тієї частини України в самостійній державі в 1939 році. Прийняття започатковано і закінчено молитвою, яку провів всч. о. З. Сабол.

ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ

Притокою до цього віча була відома паризька телевізійна програма 28-го лютого, в якій передано п'єсу Кльода Барми з гльорифікацією большевицького аґента Шварцбарта, що вбив сл. п. Головного Отамана Симона Петлюру. У програмі знеславлювано пам'ять Головного Отамана і український нарід, обвинувачуючи їх в „жидівських погромах". Віче, що його заініціювали центральні управи Організації Оборони Чотирьох Свобід України (ООЧСУ) та Організації Державного Відродження України (ОДВУ), відкрив і ним проводив мґр. Володимир Боровик, з пп. Й. Лисогором (УККА), мґр-ом Р. Гуглевичем (Об'єднаний Комітет), п. Вол. Різником (ОДВУ) і проф. І. Юрченком (ООЧСУ) в президії. Відповідні промови виголосили: мґр. Бак Бойчук та проф. Іван Вовчук. У результаті віча, що відбулося в неділю в пополудневих годинах в залі Народного Дому в приявності 500 осіб, схвалено резолюції, в яких м. і. „з обуренням відкидається спроби якихось політичних сил перекрутити, пофальшувати і тенденційно подати історичні факти", як це зроблено в французькій телевізійній програмі про Шварцбарта, яку віче засудило як „московсько - большевицьку провокацію, щоб компромітувати українські визвольні змагання, витворити українсько-французький фронт, сіючи серед французів через фальшування історичних подій неприязне відношення до українців." Текст резолюцій буде поданий до відома урядам ЗДА і Франції.

ЗУСТРІЧ З ПРОФ. ВОЛ. КУБІЙОВИЧОМ

Серію імпрез з кінцем тижня закінчила прощальна зустріч з проф. Володимиром Кубійовичем, генеральним секретарем НТШ та гол. редактором Енциклопедії Українознавства, що після піврічних відвідин в ЗДА і Канаді в наступному тижні вертається назад до своєї праці в Сарселі біля Парижу у Франції. Зустріч, яку влаштували спільно НТШ Америки і місцевий Об'єднаний Комітет, відбулась в неділю, о год. 7-ій ввечорі в залі УНДому. Відкрив її короткою вступною промовою голова Об'єднаного Комітету мґр. Р. Гуглевич, передаючи дальший її провід д-рові Я. Падохові. З короткими привітами-промовами, крім мґр-а Р. Гуглевича і д-ра Я. Падоха, виступали проф М. Зайцев (НТШ), проф. д-р Д. Горняткевич (УВАН), Д Галичин (УНС), В. Мудрий (УКК), д-р В. Калина (Братство УСС), інж. Гончарів (ООЧСУ), мґр. Клецор („Провидіння"), Д-р М. Прокоп („Пролог"), п. Кобаса (СУМА), проф. М. Чубатий, п. М. Мелетич (Т-во „Дністер", Відділ УНС), М. Черешньовський (Т-во б. вояків УПА), Й. Лисогір, п-ні Голубович, проф. Ол. Оглоблин, ред Ів. Кедрин, д-р. Ів. Козак, інж. Яримович, п. Яремчук, д-р Восвідка та на закінчення проф. Вол. Кубійович, що говорив про „кузню" Енциклопедії Українознавства. При цій нагоді зложено понад 2,500 долярів на покриття коштів видання Енциклопедії. Імпрезу започаткував молитвою Всч. о. Катрій, ЧСВВ, з української католицької церкви св. Юра, а закінчив молитвою Всч. о. Міненко з української Свято-Троїцької православної церкви.

Москва годиться на контролю сферичного обширу за ціну заморських баз ЗДА

ЗДА ВІДКИДАЮТЬ ВИМОГУ СОВЄТІВ, ЯК ВИКРУТ, ЩОБ НЕ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ

Москва. — Совєтське міністерство закордонних справ оприлюднило заяву міністерства закордонних справ, яка є ніби відповіддю на пропозицію президента Айзенгавера з його листа до Булґаніна з 12 січня ц. р. про порозуміння в справі вийняття сферичного обширу з-під військових цілей. У довжелезному вступі, втриманому в облудному „миролюрному" тоні, із ствердженням, що існує між народами „підозріння і недовір'я" та з вичисленням тих благ, що їх мало б людство від гармонійної міжнародної співпраці при використовуванні осягів науки для мирних цілей, — большевицька заява наводить чотири точки, як бази для „широкого міжнародного договору": 1. заборона використовувати космічний простір для військових цілей і зобов'язання держав випускати ракети в космічний простір згідно з узгідненою міжнародною програмою, 2. ліквідація закордонних військових баз на чужих територіях, головно в Европі, на Середньому Сході і в Північній Африці, 3. встановлення в рямцях Об'єднаних Націй міжнародної контролі задля виконання рішень з-під точок 1 і 2 та 4. покликання до життя міжнародної аґенції Об'єднаних Націй задля співпраці в дальших студіях космічного простору для мирних цілей. Совєтська заява погоджується, щоб цю проблему переговорювати на найближчій конференції „на вершинах" та водночас заповідає, що СССР зажадає поставити її на порядку денному нарад найближчої 13-ої сесії Генеральної Асамблеї ОН. Совєтська заява закінчується запевненням, що прийняття пропонованої Москвою угоди зменшить небезпеку війни з ужиттям атомової зброї та влегшить проголошення повної заборони вживання тієї зброї. Велика частина тієї совєтської офіційної декларації присвячена доказуванню, що американські військові бази, які ніби „окружили Совєтський Союз" та „мають за ціль заатакувати СССР", є однаково небезпечні для Совєтів, як міжконтинентальні ракети з атомовими стрільнами небезпечні для ЗДА і тому, мовляв, обидві ці справи треба трактувати разом. — За негайною реакцією збоку американського державного секретаріяту — совєтська пропозиція абсолютно не сприятлива для Америки. Американські офіційні чинники стоять на становищі, що закордонні бази — це саме найповажніща ґарантія проти совєтської аґресії проти вільного світу взагалі та ЗДА зокрема, і скасування цих баз збільшило б небезпеку війни, бо провокувало б Москву до зачіпки. Зате Вашинґтон вітає думку, щоб Об'єднані Нації створили окрему комісію для проблеми космічного простору.

Тіто обвинувачує Захід у саботуванні „на-вершинної" конференції

Београд. — Президент Югославії Тіто виступив із промовою, опублікованою юґославською пресовою аґенцією Танюґ, в якій гостро заатакував західні держави за саботування „на-виршинної конференції", що її відбуття запропонували Совєти. Говорив Тіто під час передвиборчого масового зібрання на площі Маркса-Енґельса в Београді. Вся промова Тіта обмежувалася до критики й обвинувачень Заходу, який — за його словами — робить все можливе, щоб заблькувати не тільки конференцію голів великих держав, але й теж і попередні наради, що їх мали б відбути міністри закордонних справ цих держав. За словами Тіта, Захід намагається комплікувати безупину всі проблеми і таку поведінку не можна визначити інкше, як саботажем. З тексту промови, опублікованої потому Танюґом, це слово викреслено, не зважаючи на те, що у своїй промові на згаданому виборчому зібранні Тіто цілком виразно цього слова вжив.

Д-Р ВОЛ. ҐАЛАН ПЕРЕОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ОбВУА

У ФИЛАДЕЛФІЇ ВІДБУВСЯ 5-ий ДЕЛЕҐАТСЬКИЙ З'ЇЗД ЦЕНТРАЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ КОМБАТАНТСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В ЗДА

Филаделфія. — В суботу 15 березня 1958 р. відбувся у Филаделфії 5-ий Делеґатський з'їзд Об'єднання бувших вояків-українців в Америці (ОбВУА), заснованого осінню 1949 р. із включенням в нову організацію Стрілецької Громади, що існувала в Америці від 1925 року. ОбВУА нараховує тепер 783-х членів, колишніх вояків різних військових українських та не-українських формацій, які проте почувають себе свідомими українцями. Вони зорганізовані в 15-х Відділах. На Делеґатському З'їзді було приявних 33 делеґатів з 42-ма мандатами від 11-х територіяльних Відділів. З'їздом проводила Президія у складі п.п. Дмитро Галичин (Ню Йорк) — голова, Володимир Тимцюрак (Шикаґо, Ілл.) і Осип Утриско (Нюарк, Н. Дж.) — заступники голови та Макар Каплистий і Степан Чорпіта (Филаделфія, Па.) — секретарі. У почесній Президії засіли обидва почесні члени ОбВУА, ген. О. Загродський і отаман д-р Никифор Гірняк. Звідомлення від Головної Управи склали заст. голови інж. Іван Поритко (загальний звіт про організаційний стан і Суспільну Опіку комбатантів) та сот. Йоахим Вишневецький (фінансовий стан). Після живої дуже ділової дискусії обрано одноголосно нову Головну Управу, окремо її голову чи пак президента і окремо всіх інших членів, у такому складі: д-р Володимир Ґалан (Филаделфія) — голова, д-р Іван Козак (Ню Йорк), інж. Іван Поритко (Филаделфія) і Володимир Тимцюрак (Шикаґо) — заступники голови, Йоах. Вишневецький (Ню Йорк) — скарбник, Степан Чорпіта (Филаделфія) — секретар, Макар Каплистий (Филаделфія) — організаційний реф., ред. Іван Кедрин-Рудницький (Ню Йорк) — культ.-осв реф., Микола Прасіцький (Фила.) — господарський референт та три члени Управи: Евген Маршал (Честер, Па.), Осип Утриско (Нюарк) і Михайло Савчин (Фила.); Контрольна Комісія: полк. Петро Дяченко — голова, Осип Третяк і Микола Алексевич — члени та п.п. Маруненко і Онищенко — заступники. Головний Товариський Суд: Дм Галичин — голова, кап. фльоти Святослав Шрамченко і д-р Микола Рибак — члени та Йосиф Сарахман і А. Дітківський — члени. Одноголосно прийнято предложені Редакційною комісією резолюції та низку ділових внесків. На закінчення д-р В. Ґалан накреслив головні напрямні майбутньої праці та о 5 попол. закрито відспіванням Національного Гимну збори, після яких колишні вояки переводили час на товариській гутірці на спільній скромній вечері в домі ЗУАДК-ту.

В СОВЄТАХ ВІДБУЛАСЬ ЗНОВУ КОМЕДІЯ „ПАРЛЯМЕНТАРНИХ" ВИБОРІВ

Москва. — На всьому велетенському обширі Совєтського Союзу відбулась в минулу неділю 16 березня ц. р. нова комедія „виборів" до Верховного Совєту, що є ніби совєтським парляментом. Як слушно кореспонденти західніх часописів повідомили в своїх звідомленнях з Москви — диктаторська комуністична влада приказала своїм стерроризованим невольникам-громадянам піти до виборчих домівок і „голосувати" там за існуючих кандидатів, призначених комуністичною партією. Внаслідку цієї системи морального і фізичного терору — голосувало понад 99% управнених, що їх число доходило до 130 мільйонів осіб. Верховний Совєт, який складається з Союзної Ради і Ради Національностей, має разом 1,378 „депутатів". За традиційним звичаєм, щоб надати такій пародії парляментарних виборів урочистої політури, поліція подбала про те, що в усіх містах і містечках доми були удекоровані червоними прапорами і портретами „вождів революції". Вулицями Москви й інших великих міст маршували протягом дня численні оркестри. Очевидно, що не було ніякої „опозиції", так само, як не було ніодної іншої не то опозиційної, але й суперницької виборчої листи. Три офіційні американські „обсерватори", які в передвиборчому часі об'їхали головні міста в корінній Московщині, в Україні і на Кавказі, придивлялись недільним виборам у Москві у 20 виборчій окрузі того міста. Большевицький зверхник тієї домівки тріюмфально проголосив, що вже по полудні на 2,417 управнених до голосування в цій окрузі абсентувалися лише дві особи (мабуть самі большевики приказали тим двом особам сидіти дома, щоб не було рівних 100% голосуючих, бо воно занадто підозріло). В усіх совєтських часописах повно фотознімок з тієї виборчої комедії, особливо світлин Хрущова й інших колективних диктаторів, як кожний з них з урочистою міною вкидає картку з призвищем зпори найменованого „депутата".

В Індонезії поширюється революція

Якарта. — В Індонезії витворюється парадоксальна ситуація: з одного боку вірні центральному урядові війська, які мають над революціонерами велику перевагу числом і узброєнням, віднесли відразу поважні успіхи в центральній Суматрі, центрі революційного руху, з другого боку до революції приєдналася північна Суматра і, мабуть, зробить те саме південна частина того великого острова. Бомбардування столиці центральної Суматри Падангу, висад державного війська на східньому побережжі Суматри та його марш до нафтового басейну в обширі міста Пакарбару — обурило багатьох до цього часу невтральних індонезійців. Загальне таке переконання, що президент Сукарно і прем'єр його уряду Дюанда повинні були мирно поладнати спір із революційним урядом, що склався був в центральній Суматрі, бо той уряд не відмовляв послуху Сукарнові та не проголосив був сепаратистичної програми, а тільки демонстрував проти прокомуністичної політики названого президента. Ото ж публічна опінія робить відповідальним не революціонерів з Суматри, а центральний уряд, за розпутання громадської війни. Революціонери повстали проти центральних військ у місті Медан в північній Суматрі і захопили це портове місто, проламавши таким чином морську бльокаду довкола Суматри. Невтральний до цього часу військовий командант в південній Суматрі полк. Барліян заповів на початок цього тижня свою промову. За загальним переконанням, він прилучиться до революціонерів, не злякавшись військової експедиції, що її повів центральний уряд проти Суматри, щоб виарештувати тамошніх „бунтарів".

Еспанія припинює часово конституційні свободи

Мадрид. — Диктаторський голова еспанської держави, генерал Франческо Франко, коротким декретом з минулої суботи 15 ц. м. припинив на час чотирьох місяців різні конституційні свободи в гірничій зоні Еспанії. Конкретно, припинено важність конституційних приписів, які хоронять громадян Еспанії проти поліційних арештувань і висилок до кацету, проти порушування незайманности приватних помешкань та право на свобідний вибір жити в Еспанії, де кому подобається. — Цей розпорядок викликаний боротьбою проти 8,000 рудокопів, які страйкують в околиці Овієдо, домагаючись підвищення винагороди за працю. Вони дістають тепер пересічно по 54 пезети денно (1.08 дол.). Вправді фактично робітники в копальнях в Еспанії зробляють тижнево до 25 долярів, але на це складається їхня праця в надобов'язкових година та різні спеціяльні винагороди. В Еспанії заборонені страйки і промисловці викинули всіх страйкарів в праці. Уряд лякається, щоб 100,000 копальняних робітників не поспішили своїм потерпівшим товаришам з допомогою у формі страйку солідарности. Проголошений декрет загострив загальну атмосферу.

В АМЕРИЦІ

● **З Білого Дому** повідомляють, що на інавґурації арґентинського президента д-ра Артура Фрондізі, яка відбудеться 1-го травня цього року, Айзенгавера репрезентуватиме віцепрезидент Ричард М. Ніксон. Віце-президент у квітні й травні відвідає кілька держав Латинської Америки. Виїде він 27 квітня, а вернеться 10 травня.

● **Лорд мейор Дубліну, Дж. Керрол,** прилетів до Ню Йорку на День св. Патрика разом із трьома доньками: 26-річною Лілліяною, 23-річною Доріс і 18-річною Колеттою, що є іміґрантками до ЗДА. Батько сказав про них з усмішкою: „Вони сподіваються тут дістати добре платну працю і, можливо, повиходити заміж за мільйонерів".

● **У Санта Ана,** Каліфорнія, 29-річна мати 10-ох дітей, Сокорро Санчез, народила сина, який важить 15 фунтів і 3 унції. Пані Санчез має лише 4 стопи і 10 цалів висоти. Кожне з попередніх її дітей важило не менше як 10 фунтів.

● **21-річна Джілберта Мур** із Ред Бенку, Н. Дж., вискочила під час пожежі з другого поверху на хідник, тримаючи в руках немовля. Дитині нічого не сталося, а мати лише подряпала собі ноги і відчуває біль в крижах.

● **10-річна дівчина,** прізвище якої не оприлюднено, 28-го січня ц. р. народила сина в шпиталі Сан Хозе у Каліфорнії. Опікунча влада вирішила примістити неповнолітню матір і її сина в окремих домах для безпритульних дітей.

● **Крайова Наукова Фундація** плянує побудувати найбільший в ЗДА телескоп, який коштуватиме 5,000,000 долярів. Цей телескоп буде встановлений на південному заході ЗДА і служитиме для обсервації сонця.

● **Пані Ричард М. Ніксон** не могла бути присутньою на прийнятті у пані Айзенгавер в Білому Домі, бо відчувала біль в крижах, на який терпить уже кілька днів. Пані Айзенгавер приймала у себе сенаторових жінок.

● **Дружина монакського князя Райніє III, Ґрейс Келлі,** породила другу дитину, цим разом — сина. Населення найменшої в світі держави шаліє з радости: Монако, маючи наступника престолу, не буде прилучене до Франції, отже його мешканці не будуть змушені іти до французького війська і платити податки!

У СВІТІ

● **Найвищий суд у Франції,** порозумівшись з урядом і президентом Рене Коті, змінив кару смерти, на яку були засуджені троє альжирських дівчат, на ще не проголошену кару в'язниці. Справа одної з цих дівчат, 22-річної Джамілі Буґіред, набула світового розголосу. Її засуджено було на смерть за передачу альжирському революціонерові бомби, від якої одна особа згинула, а 40 було поранено. Джаміля признала свою приналежність до альжирського революційного підпілля, але заперечила свою причетність до атентату. Вона твердила, що французи тортурували її у в'язниці, що, мабуть, відповідає правді.

● **У Парижі** відбулася в минулий четвер вулична демонстрація поліціянтів. Їхні колеґи, які виконували службу на вулицях, не зупиняли демонстрантів. Уряд викликав перед парлямент військо, але до сутичок не дійшло. Поліціянти обурені, бо хоч проти них звернувся тепер терор альжирців у Франції і, значить, збільшилась небезпека їхньої служби, платні їм не підвищено.

● **У північній Баварії** відбулися в лютому ц. р. великі маневри стаціонованих в Західній Німеччині американських військ, під час яких імітовано скидання атомових бомб та стріляння атомовими стрільнами й короткосяжними ракетами. У підсумках маневрів стверджується, що в майбутній атомовій війні роля піхоти не зменшиться, але піхотні формації мають бути розпорошувані малими відділами на великих просторах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УСПІШНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Четвертий річний з'їзд ради держав Південно-Східнього Азійського Пакту (СЕАТО), що відбувся в днях 11-13 березня ц. р. в Манілі на Філіппінах під проводом філіппінського секретаря закордонних справ Феліксберто М. Серрано, виявив не тільки повну усвідомленість учасників з'їзду щодо існування й характеру комуністичної загрози, але водночас із цим і надзвичайну однозгідність у поглядах на те, як протидіяти цій загрозі.

Під знаком боротьби з комуністичним підривництвом і експансією проходили триденні наради з'їзду, і тому також головну увагу цим проблемам присвячено в заключному комунікаті, підписаному представниками восьми держав — Австралії, Нової Зеляндії, Пакістану, Сіяму і Філіппін як також репрезентантами ЗДА, Великої Британії і Франції. У змісті і висновках цього комунікату підкреслено, що держави СЕАТО рішені посилити свої спільні зусилля для охорони проти комуністичної мілітарної агресії і всесторонньої підривної експансії комуністичних держав і бльоків.

Під час з'їзду рада держав СЕАТО, розглянувши світову ситуацію, зайнялася, зокрема, існуванням безупинної комуністичної загрози в своїх країнах і підтвердила свою рішучість розбудовувати національну й колективну оборону проти можливої збройної комуністичної або інспірованої комуністами агресії, щоб залишатися й надалі забороло миру, безпеки і національного розвитку країн.

Як стверджується в комунікаті, широко обговорено під час нарад проблеми підривної комуністичної акції в поодиноких країнах і стверджено, що вона є найістотнішою загрозою в області південно-східньої Азії й Австралії. Особливо збільшилася ця загроза внаслідок того, що комуністи перекинули свою головну увагу з мілітарної ділянки на невійськові — господарську, політичну і культурну, а також посилили активність серед молоді й робітничих організацій.

У зв'язку з конечністю протидіяти комуністичній експансії, веденій щонайрізнішими засобами і в усіх ділянках життя, рада держав СЕАТО ухвалила низку конкретних заходів, таких, напр., як ведення спеціяльних семінарів для ознайомлення з методами комуністичної субверсії, заснування високої інженерської школи в Банґкоку, переведення спеціяльної конференції „круглого стола" в справах застосування модерної технології в культурному й господарському житті південно-східньої Азії, встановлення спеціяльних дотацій і стипендій для зв'язаних з тим студій і виміна науковими та культурними силами.

Ствердивши, що країни СЕАТО, завдяки 700,000,000 долярів допомоги, одержаної від різних держав, передусім від ЗДА, добилися видатного господарського розвитку, рада СЕАТО висловила надію, що цей розвиток продовжуватиметься, бо тільки таким чином можна успішно протидіяти економічній експансії Совєтського Союзу та червоного Китаю і зберегти не тільки господарську, але й політичну незалежність південно-східніх держав.

Водночас із цим присвячено чимало уваги справі посилення мілітарних заходів і оборонної ролі СЕАТО, відзначаючи, що дотеперішня співпраця на цьому полі, зокрема успішно переведені військові маневри, у великій мірі причинилися до ефективної координації мілітарних зусиль держав СЕАТО. Ці зусилля вирішено продовжувати, щоб країни південно-східньої Азії були кожної хвилини готові виступити проти несподіваної атаки. Рада затвердила також широку програму дальших спільних маневрів і ухвалила заснувати в якомусь із міст на Філіппінах військову високу школу (каледж) для вишколу військовиків і оборонного персоналу, з якого могли б користати і члени і не-члени СЕАТО.

Дуже важливим моментом нарад було те, що присутні члени держав СЕАТО висловили рішучі застереження з приводу ставлення провідних мужів деяких невтральних країн (є всі підстави думати, що йшло в даному випадку про Індію), які в своїй конкретній політиці і в своїх виступах не розрізняють завдань та цілей вільного світу і комуністичних тенденцій для встановлення комуністичної влади в усьому світі, натомість дуже часто критикують, а то й засуджують оборонні заходи вільного світу, зорганізованого — згідно з хартією ОН — в оборонні союзи.

Цій проблемі присвятив багато уваги і державний секретар ЗДА Джан Фостер Доллес у своїх виступах під час нарад, стверджуючи, що таке ставлення послаблює готовість народів боронитися проти комуністичного змовництва і дає комуністам багато вигід у здійснюваній ними інфільтрації й експансії.

У загальному конференція в Манілі була дуже успішною, бо вона виразно визначила все те, що треба запляновувати і здійснити для протидіяння комуністичній загрозі.

СМЕРТЕЛЬНА НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ ЛЮДСТВА

Коли голова американської розвідчої служби, Аллен В. Доллес, з'ясував недавно лідерам Конґресу справжню військову силу Совєтів, старенький сенатор Гаррі Ф. Бирд порушив пригнобливу мовчанку запитом: „Коли вони вдарять по нас?" Аналізою цього питання широко займається один із найвидатніших американських журналістів, Джозеф Алсоп, на сторінках останнього „Ді Сатердей Івнінґ Посту" з 15-го березня ц. р. у великій статті „Час проходить повз нас". Його надзвичайно речеві фахові твердження про п'ятирічне занедбання Америкою цілої низки оборонних заходів — ракетної і протиракетної зброї, підводних човнів, протиракетної радарної системи, технічно-військового вишколу і т. д., — як також його завваги на тему дуже кволої єдности західнього фронту, поруч із описом велетенської збройної сили Совєтів — могли б защепити розпуку в серці читача. Проте, сам Алсоп злагіднює свій песимістичний образ, покликаючись на згаданого вище Аллена Доллеса. Цей американський державний муж — як твердить Алсоп — заявив сенаторам і конґресменам: „Подякуймо Господеві за спутніка!" Після того, як „спутнік" відкрив Америці очі на смертельну небезпеку від Совєтів, почали надолужувати занедбане" і проктичні наслідки через неповна півтора року нової оборонної політики дають підставу для деякого оптимізму.

Алсоп пригадує, що коли він в лютому 1957 р. три години розмовляв з Хрущовим, то цей московський диктатор тричі радісно посміхнувся в ході розмови. Це було тоді, коли він заповів поразку Заходу на Середньому Сході розклад НАТО і перемогу Совєтів у перегонах на полі військової технології. Алсоп доказує, що Хрущов мав реальні підстави радісно всміхатись, говорячи про перспективи здійснення цих трьох цілей совєтської політики і пр[illegible] дослідні і продукційні зусилля. В перших роках Айзенгаверової адміністрації, коли вона була задивлена на Корейський мир, на зрівноваження бюджету і зменшування витрат на атомову та ракетну зброю, — Совєти розбудовували далекосяжні ракетні літаки для перевозу атомових бомб, розпочали продукцію керованих ракет на середню віддаль, почали приготовлятися до серійної продукції міжконтинентальних ракет, кількакратно збільшили число летунських баз і додають до них тепер щораз нові ракетні бази. А втім, Алсоп не вірить, щоб Совєти зважились безпосередньо заатакувати Захід.

Це своє твердження він спирає на чотирьох тезах: 1. Перший удар напасника мусить бути такий сильний, щоб водночас був останнім, отож, щоб нападений не мав сили й змоги перевести протиудар. Бо якщо тільки нападений приступить до протиудару, то аґресор зазнає таких страшних утрат, що йому просто не виплатиться агресія. 2. Знищення одним махом збройної сили і спроможности ЗДА та їх союзників вимагає від Совєтів такої переваги, якої ледве чи можна осягнути. Американська Стратегічна летунська команда має нині коло 400 баз в усіх частинах світу. Вони розпорошені від Туреччини до Окінави і від Ґренляндії по Тексас. Крім того існує канадійсько-американська радарна система, яку треба було б знищити, поки вона не заалярмувала б командування і штовхнула б американські збройні сили до автоматичного протиудару. Це вимагало б тисячів скоординованих совєтських летунських і ракетних акцій в одному часі, протягом що найбільше кількох годин. 3. Відплата вимагає розмірно невеликих сил, бо яких 50 атомово-водневих бомб, скинених на Совєтський Союз, насправді знищили б його військовий потенціял. Тому 4. теперішня совєтсько-американська рівновага сил і перегони у збросині, які вимагають щораз більших астрономічних сум, служать насправді тільки одній цілі — стримуванню Москви від аґресії.

Алсоп робить два надзвичайно важкі закиди американському державному проводові: що Америка, мавши монополь атомової зброї і через те безконкуренційну перевагу у збройному стані, отже 100%-ву безпеку, не тільки втратила той монополь, але, в передбаченні, що його може втратити, не подбала про збереження своєї очевидної переваги розбудовою інших родів зброї. І другий закид політично-психологічної натури, — що літом 1955 року Айзенгавер і англійський прем'єр Іден поїхали до Женеви, щоб переконати Булґаніна, Хрущова і Жукова в тому, що Захід ніколи не розпочне війни. Совєтські потентати повірили в це і зробили з того практичні висновки: безпосередньо після Женевської конференції „на вершинах" підписали з Єгиптом договір про постачання йому зброї. Проголошення державним секретарем Доллесом тези про „негайну масову відплату за власним вибором часу і місця" — загальмувало комуно-китайський розгін проти Формози і совєтський розгін в Европі. Так само проголошення доктрини Айзенгавера змусило Москву сидіти тихо, коли йорданський король Гуссейн і демократичний ливанський уряд розправлялись з комуністичними змовниками. На жаль, пізніші американсько-англійські пацифістичні жести й заяви переконали Москву, що тепер ані ЗДА, ані Англія не виступлять із збройною обороною середньо-східніх країн. Алсоп передбачує активну совєтську допомогу арабським країнам в їхньому наступі проти Ізраїлю. Коли ж цей наступ удасться, то совєтські „добровільці" в арабських уніформах залишаться на Середньому Сході і допоможуть Совєтам остаточно зліквідувати західні впливи, разом із західніми капіталами в середньо-східніх нафтових підприємствах.

Якщо Захід не буде одностайний і якщо Америка не буде стежити пильно за велетенським тереном від Берліну по Сеул, готова завжди до чинної реакції, то дальший розвій подій виглядає чорно в очах Алсопа. Він не виключає, що ЗДА й вільні країни Заходу можуть опинитися в безвиглядній позиції обложених фортець. Але він бачить теж можливості рятунку людства у тому факті, що Совєти не всилі знищити Захід першим ударом, і тому взагалі не зважаться на атомову війну. Отож майбутність залежить від мудрости й мужности західніх державних мужів, в першу чергу З'єдинених Держав.

ПЕРЕГЛЯДАЮЧИ СОВЄТСЬКУ ПРЕСУ

Злива орденів і медалів

Перші місяці 1958 року позначилися в Совєтському Союзі довготривалою зливою орденів і медалів, що спала на голови підсовєтських громадян. Новий „хазяїн" щедрою рукою роздавав їх наліво й направо, щоб дешевим коштом заохотити до дальшої праці в колгоспах і на будові комуністичних пірамід. „Удостоєно" високими нагородами та званнями тисячі колгоспних наганяйл і тих колгосників, яким призначено невеселу ролю заводіяк у перевиконуванні господарських плянів. Рясним дощем сипалися ордени й медалі на груди робітників-„передовиків" і „новаторів" виробництва.

І так, наказом Президії Верховного Совєту СССР надано звання „героїв соціялістичної праці" довгій шерезі „передовиків" сільського господарства Білоруської ССР, вже другими золотими медалями „серп і молот" відзначено колгоспних і радгоспних активістів Української ССР, нагороджено орденами Леніна кожну зокрема області: Вінницьку, Дніпропетровську, Закарпатську, Київську, Сталінську, Харківську, Хмельницьку, Черкаську і Чернівецьку. Відтепер це області — орденоносці! „Слава трудівникам радянської України!" — кричить передовиця „Правди" з 27-го лютого.

Не забули в Кремлі і „найменших братів" — Латвійську та Естонську соціялістичні республіки. Наказом того ж таки Верховного Совєту в самій лише Латвії нагороджено орденами й медалями 2,003 колгоспників, робітників МТС і радгоспів, фахівців сільського господарства і партійних функціонерів. Орденом Леніна відзначено в Латвії 120 осіб, орденом „трудового червоного прапора" — 324, орденом „знак пошани" — 500, медалею „за трудову доблесть" — 1,059. А на честь доярки М. А. Семуле з колгоспу „Кондарбіба", нагородженої вже вдруге золотою медалею за „визначні успіхи у високих надоях молока", дано наказ побудувати в тому колгоспі її бронзове погруддя.

Окремою постановою московської централі — „за велику роботу, проведену над швидкісним будівництвом нових шахт у Донбасі" — нагороджено в цілості комсомол України найвищою нагородою — орденом Леніна, а понад то окремо 1,270 комсомольців різними іншими відзнаками.

Тисячма орденів обдаровано також колгоспників і робітників Узбекістану, Таджикістану, Туркменії, Азербайджану, Казахстану, Киргизії, Вірменії. На всесоюзній нараді бавовнярів, що відбулася в Москві 19-го лютого, Нікіта Хрущов — рекордсмен в балакунстві — після двогодинної промови, звертаючись до присутніх, вигукнув захоплено: „Подивіться, скільки тут на залі людей із золотими зірками!" А були там не просто „герої соціялістичної праці", а — двічі й тричі „герої", з грудьми, поцяткованими блискучими бляшками, як у готелевих швайцарів дореволюційних часів.

В одному совєтському кінофільмі з колгоспного життя представлено урочисте засідання колгоспного активу в сільському клюбі. В усіх присутніх на тому засіданні бриґадирів, доярок, свинарів на грудях виблискують ордени. Це, значить, уже типове явище. Совєтські генерали носять ордени на своїх грудях у два, три і чотири ряди. Кричуще переборщення з усякого роду реґаліями в Совєтському Союзі, які внаслідок того зовсім втрачають свою вартість. Який ще „ерзац слави" придумають кремлівські сатрапи, щоб гнати людей вперед і вперед до комунізму?

Не в одно брешуть

Ось таке, м'яко кажучи, непорозуміння вийшло у совєтських істориків в зв'язку з 40-річчям здобуття очолюваними Симоном Петлюрою гайдамаками київського Арсеналу:

Про цю подію в найбільшому збірнику совєтської мудрости — „Великій Совєтській Енциклопедії" сказано коротко: „15 (28) січня 1918 київські робітники зняли повстання проти Центральної Ради. Уперті бої тривали шість днів. Повстання робітників було здушене військами Ради, але боротьба київських робітників у деяких районах міста продовжувалась . . ."

В місячнику „Вопросы Истории" (ч. 10 з жовтня 1957), що його видає Академія Наук СССР, у статті І. Супруненка надруковано: „. . . Арсенал був з усіх сторін оточений ворожими військами, територію заводу простріллював противник в усіх напрямах. Не зважаючи на це, мужні оборонці Арсеналу геройчно відбивали натиск ворога. Але в арсенальців почали вичерпуватись бойові припаси . . . Крім того, червоногвардійці були страшенно перевтомлені безперервними боями. Витративши всі набої і зуживши всі харчі, арсенальці змушені були 22 січня припинити боротьбу. Вдершися в Арсенал, озвірілі банди націоналістів учинили над робітниками дику розправу. Понад 300 арсенальців було розстріляно".

В київському часописі „Радянська Україна" з 28 січня ц. р. кандидат історичних наук П. Загорський у статті п. з. „Героїчний Арсенал" пише: „. . . Петлюрівці почали штурм. 21-го січня 1918 року героїчний опір арсенальців було зламано. У них не було ні боєприпасів, ні продуктів харчування. Петлюрівці, вдершись до Арсеналу, почали звірячу розправу. Понад 700 чоловік було вбито, закатовано . . ."

А ось що подає про цю саму подію РАТАУ — Радіо-Телеграфічна Аґенція України, совєтський офіціоз: „Ні запеклі артилерійські обстріли, ні атаки озброєних до зубів петлюрівців не могли зломити стійкости й мужности бойових дружин. У кровопролитних боях з чисельно переважаючим ворогом вони виявили чудеса героїзму і відваги. На допомогу прийшли харківські й донецькі червоногвардійські загони, революційні матроси. Контрреволюційні банди Центральної Ради були розгромлені . . ."

Отак забрехалися совєтські вчені історики і пропаґандисти.

І що може подумати собі підсовєтський читач, прочитавши їхню брехливу писанину: чи таки здобули петлюрівці Арсенал, чи ні? 300 чи 700 „героїв"-арсенальців згинуло в тих боях? А це ж лише одна подія з поглядно недалекого минулого, про яке можуть свідчити ще живі люди, не тільки учасники визвольних змагань, але й звичайні київські обивателі. Що ж і казати про історію України, яку фальшують большевики від початку й до кінця!

В. С-ко

Хаїм Дендехес

АРАБСЬКІ УНІЇ І ІЗРАЇЛЬ

Автор цієї статті, п. Хаїм Дендехес, народився в Україні в 1930 році і проживав там до половини 1957-го року, закінчивши студії української літератури і журналістики в університетах Львова і Києва. В половині минулого року він поселився в Ізраїлі і там тепер постійно живе. Автор висловлює в цій статті міркування, що віддзеркалюють погляди ізраїльців на теперішню ситуацію на Середньому Сході.

Тель Авів. — Створення Об'єднаної Арабської Республіки під егідою Нассера ще більше розкололо арабський світ, ще більше загострило суперечності в ньому. Іраксько-йорданська федерація є реакцією на сирійсько-єгипетське об'єднання. Ці дві унії ведуть між собою боротьбу за опанування арабського світу, претендують на право репрезентувати всі арабські народи. Але, не зважаючи на ворожість цих двох таборів, один момент об'єднує їх — це ненависть до Ізраїлю. Цим, між іншим, пояснюється факт, який багатьом на перший погляд здасться парадоксальним, а саме — що розлад серед арабів зовсім не відповідає інтересам Ізраїлю. Факти останніх років показують, що саме змагання двох арабських бльоків, просовєтського і прозахіднього, привело до напруження на ізраїльських кордонах.

Сирійсько-єгипетська унія і іраксько-йорданська федерація конкурують між собою ненавистю до Ізраїлю. Кожна з цих сторін, розпалюючи арабський націоналізм, роздмухуючи антиізраїльські настрої, намагається довести, що тільки вона до кінця залишається вірною панарабській ідеї. Нассер запевняє арабів, що тільки він проводить рішучу, безкомпромісову політику щодо Ізраїлю. Королі Гуссейн і Фейсал у своїх промовах з приводу іраксько-йорданської федерації підкреслили, що будуть до кінця боротися за „визволення" Палестини.

Останні події на йорданськo-ізраїльському кордоні свідчать про те, що не можна легковажити небезпеки, яку становлять для Ізраїлю нові арабські унії. Як підкреслила недавно міністер закордонних справ Ізраїлю Ґолда Меїр на пресконференції в Парижі, арабські федерації висловили свою ненависть до Ізраїлю, і ця ненависть знаходить своє практичне здійснення. Ірак, який не підписав угоди про перемир'я з Ізраїлем, розташовує свої війська вздовж ізраїльського кордону. Ґолда Меїр заявила, що Ізраїль охоронятиме свої кордони і ні в якому разі не погодиться на їх зміни.

Арабські унії, зрозуміло, дещо змінили співвідношення сил на Середньому Сході. Об'єднані сирійсько-єгипетські й іраксько-йорданські армії являють собою значнішу силу. Але більшість політичних коментаторів вважають, що істотних змін у співвідношенні сил не сталося. Адже ж і раніше у війні проти Ізраїлю арабські армії виступали разом. Події останніх років показали, що ізраїльська армія сильніша від арабських армій. Переконливим доказом цього є Синайська кампанія, в якій армія Ізраїлю зустрілася з найсильнішою арабською армією — єгипетською, що на протязі кількох днів фактично була розгромлена. Тому американська преса має цілковиту рацію, підкреслюючи, що ізраїльська армія сильніша навіть і від об'єднаних арабських армій, що вона має значну перевагу перед ними. На цю перевагу вказав і новий начальник генерального штабу армії Ізраїлю, ген. Х. Ласков. Він заявив, що араби мають більше зброї, ніж Ізраїль, але не мають військових кадрів, які добре володіють зброєю. Щодо цього армія Ізраїлю стоїть багато вище.

А проте, хоч Ізраїль певний своїх сил і сповнений рішучости, якщо це буде необхідно, відстояти свою незалежність і національний суверенітет, він гаряче бажає миру з арабським світом. Ізраїльський народ прагне не війни, а миру з усіма народами; він живе думками про мирну працю, про розквіт своєї молодої держави. Мирне прагнення ізраїльського народу знайшло свій вираз у неодноразових заявах офіційних керівників Ізраїлю про його готовість урегулювати з арабськими країнами всі спірні питання мирним шляхом, на засадах справедливости і взаємозрозуміння. Ось і тепер, цими днями, п. Ґолда Меїр заявила на згаданій вище пресконференції в Парижі, що Ізраїль завжди був і є готовий до переговорів з кожною арабською державою зокрема або з усіма разом, щоб забезпечити мир на Середньому Сході. Уряд Ізраїлю — додала вона — готовий підписати з арабськими країнами пакт про неаґресію. Цю позицію Ізраїлю знову підтвердив 26-го лютого і прем'єр-міністер Бен-Ґуріон на великій пресконференції для журналістів закордонної преси. Він заявив, що Ізраїль охоче привітав би нові арабські унії, якщо б вони мали мирні наміри, і завжди готовий укласти зі своїми сусідами мирний договір і пакт про ненапад на засадах збереження статус-кво.

ЩОСЬ МИНЕТЬСЯ . . .

Щось минеться, перемелеться,
Щось лишиться назавжди.
Тиха вранішня метелиця
Припорошує сади.

То зненацька затихаючи —
Навкруги не шерехне —
Мерехтінням білим, сяючим
Заколисує мене,

То сніжком гарячим колючи,
Враз лице запорошить . . .
Чом так хороше, так болюче,
Так тривожно на душі . . .

Світла вранішня метелиця
Замете мої сліди.
Щось минеться, перемелеться
Щось лишиться назавжди.

ЮРІЙ ГЕРАСИМЕНКО

К. Смовський
Генерал-хор. Армії УНР

МОЯ СЛУЖБА БАТЬКІВЩИНІ

(Спогади)

(13)

Всі касарні, всі стайні і магазини були завалені харчами: крупами, мукою, оселедцями, салом, сибірським маслом в бочках, консервами, сухарями і старим та новим умундируванням. З весною, коли все це почало псуватися, і коли в місті чимраз гостріше відчувався брак продуктів, ми з дозволу губерніяльного команданта, почали допомогати харчами створеним у місті національним комітетам (українському, жидівському, польському і російському), які розподіляли ці харчі серед населення.

Зобачивши автоколону і склади з харчами, німці відразу поставили біля них свою варту, хоч там уже перед тим стояли українські вартівники з сотні Задорожного. Сот. Задорожний ключі від усіх складів мав у себе, а німці почепили на них ще й свої замки, хоч не рішалися відбивати українських. Але вже в перших числах травня вони приготовили 60 особових авт, щоб відправити до ст. Кривина. Тоді сот. Купрійчук наказав сот. Задорожному взяти сотню з кулеметами і оточити німецькі касарні. Коло півсотні німецьких вояків приготовилися до бою. Довідавшись про це, німецький майор і його адьютант приїхали до української командантури з протестом. Сот. Купрійчук їм виявснив, що авта — це майно української держави і німці не мають права їх вивозити. Майор заявив, що він одержав наказ з Києва. На це сот. Купрійчук дав йому відповідь, що він не має такого наказу давати німцям військове майно.

Після цього німецький майор спасував і тільки залишив біля складів свою варту. Ми також виставили своїх вартових. У цій справі негайно вислано телеграму до полк. Борковського, який нам відповів, щоб ми не дозволяли німцям вивозити ніякого військового майна. Але вже вранці другого дня одержали ми телеграму з міністерства військових справ у Києві, особисто від ген. Рогози. В тому наказі рівночасно підкреслено, що німці при всіх складах мусять зняти свою варту. Так і було зроблено. Це був перший інцидент з німецьким командуванням в Острозі.

Як видно, майор Міллер, чи той, хто дав наказ Міллерові, не узгіднили з українською владою справи вивозу авт з Острога і думали, що їм ніхто не буде в цьому перешкоджати. За кілька днів Міллер прибув до нас і запросив усіх старшин на скромну вечерю. За пару тижнів ми реванжувалися також вечерею, яку влаштували в громадському клюбі вже з відповідними закусками та „адамовими слізками".

Треба згадати тут і про наші цивільно-громадські установи, які існували тоді в Острозі. Острізькі громадяни, крім багатіїв, російську революцію прийняли з радістю. Але тому, що Остріґ був прифронтовим містом і багато інституцій та шкіл з нього евакуйовано, отже бракувало активних людей, це місто не проявило активности в українському національному русі. Коли ж в квітні почали повертатися евакуйовані, українське національне життя пожвавішало. Міська управа навіть випустила свої гроші, накладом в кількасот тисяч. Відозви та оголошення видавалося в українській, російській і польській мовах. Коли сказали голові міста Р. Смалю, що всі мешканці розуміють українську мову і тому всі урядові розпорядження повинні виходити в українській мові, він тільки покрутив головою. Повітова управа урядувала українською мовою, бо головою управи був Маркович, син українського письменника, великий патріот і діяч, пізніше сенатор польського сенату. Маркович багато попрацював над українізацією Острізького повіту, до якого належало 16 волостей. Натомість комісар повіту, що очолював політично-адміністраційну владу, жадної діяльности не проявляв. Це був якийсь учитель-есер, який не знав, що то за партія есери. Міліція виглядала так само, як і комісар. Повітова скарбниця урядувала тільки на „общепонятному". В гімназії директором був „малорос", але учні вимагали викладової української мови.

Про пошту і її начальника Матвія Баклановського я вже згадував, що писаних українською мовою телеграм він не приймав. Коли треба було подати до губерніяльного військового команданта телеграму про те, що німці хочуть забрати авта, я склав її і адьютант пор. Мельник побіг на пошту здати. Але урядовець заявив, що він не може прийняти телеграми в українській мові, бо їм заборонив це начальник. Адьютант повернувся, не виконавши мого наказу. Тоді я взяв його з собою і пішов з ним на пошту. Питаю, хто з урядовців відмовився прийняти телеграму. В цей час увійшов до кімнати сам начальник. Я запитав його, чому не прийнято телеграми? Він відповів: тому, що вона написана на „хахлацкому наречію". Для мене цього було досить. Я вхопив апарат „морзе" і на друзки побив його на начальникових плечах і голові. За 15 хвилин телеграма була передана. Я сам залишився на пошті, а адьютанта послав до сотні, щоб привів на пошту варту. Начальник пошти був заарештований і припроваджений до командантури, де в пивниці просидів 24 години. Всі поштові урядовці були також притримані протягом 24 год. Пізніше вони сказали, що відразу хотіли перевести все урядування на українську мову, але їх тероризував начальник.

Після цієї „операції" не лише пошта, але й всі уряди разом з міською управою зукраїнізувались. А на жидівській друкарні навіть появилось оголошення, що вона друкує тільки українською мовою.

Міська управа своїми силами не могла очистити луги біля Острога від кінських трупів, а тим часом уже наступила дуже тепла весна і могла розпаношитись епідемія. Тому до цієї справи взялася військова командантура. Виданий був наказ, щоб з кожної волости призначено було по 10 фірманок і по 20 осіб з лопатами. Волості точно виконали наказ командантури. Населення міста також взяло участь в очищенні міста, яке за час війни було дуже занечищене, головно подвір'я в центрі міста. Також приводилось до порядку піхотні та артилерійські касарні, в яких всі виходки, печі, вікна, двері і сходи були понищені. В очищенні міста допомогали й німецькі вояки. Вони привезли з Рівного кілька бочок дезинфекційного розчину, яким поливали всі ті місця, де лежали кінські трупи. Наша командантура дістала в Здолбунові два вагони негашеного вапна, яким посипалося базарні площі та подвір'я. Селянам за працю українська командантура платила старим військовим убранням та білизною, а також харчами. Це не був обов'язок української командантури, але, зважаючи на те, що міська цивільна адміністрація не мала жадних для цього засобів, військова командантура взяла на себе зобов'язання привести все до порядку.

ПОВІДОМЛЕННЯ З. У. А. Д. К.

Нарада в справі допомоги в Польщі і Югославії.

8-го березня ц. р. відбулася за ініціятивою Злученого Українського Американського Допомогового Комітету у Филаделфії нарада представників допомогових організацій в справі несення допомоги українцям у Польщі і Югославії. На нараду прибуло 20 представників укр. установ і організацій, між ними Українського Конґресового Комітету, Українського Народного Союзу, Українського Робітничого Союзу, Української Народної Помочі, Центрального Комітету вшанування пам'яті Симона Петлюри, Суспіль. Служби Комбатантів, Організації Оборони Лемківщини, Союзу Українок, Українського Золотого Хреста, „Самопомочі", „Слова" і інших організацій, як теж представники преси.

Наради відкрив президент ЗУАДКомітету д-р В. Ґалан, який подав звідомлення з переведеної акції допомоги українцям у Польщі як теж накреслив можливості дальшої акції. Реальна можливість доцільної допомоги українцям у Польщі відкрилася через кооперативу КАРЕ, яка дістала контракт із польським урядом на ведення допомоги пакетами: одежовими, харчевими, як теж пакетами з постелевим біллям і коцами. ЗУАДК, як член кооперативи КАРЕ (д-р. Ґалан є заступником президента КАРЕ) включився в акцію допомоги КАРЕ у Польщі. Дотепер ЗУАДК вислав півтисячі пакетів приблизно на3,500 дол. Це були в головному пакети з харчами і з матеріялами на убрання (харчовий пакет — 6. дол. одежовий — 17,50 дол.), як теж коци і постіль. Окремо вислав ЗУАДК 35 коців для української бурси в Перемишлі, як теж і 35 харчових пакетів для тої ж бурси, а теж готівкою долярів 150. на шкільне приладдя. Потребуючих у Польщі українців велика скількість. Там головно багато поворотців із заслання й тюрем, які конечно потребують допомоги. Листи, які дістає ЗУАДК, вказують, що форма допомоги пакетами КАРЕ дуже відповідна: пакет приходить на місце та й з уваги на державний договір польського уряду з КАРЕ не наражує обдарованого на якісь неприємності. Окремо ведеться акція допомоги такими ж пакетами КАРЕ в Югославії. За останній місяць ЗУАДК вислав туди близько 50 пакетів на суму около 500 долярів. ЗУАДК перевірив можливості допомоги в цих двох країнах у державному департаменті у Вашинґтоні і там дістав запевненням підтримки.

Над справою допомоги українцям в Польщі, яка висувається тепер на перший плян у нашому допомоговому секторі, вив'язалась дуже жвава дискусія, в якій брали участь д-р Ю. Налисник, през. Д. Галичин, ред. В. Мудрий, ред. А. Драган, д-р П. Мірчук, пані К. Пелешок, Т. Бак-Бойчук, Р. Слободян, ген. О. Загродський пані О. Лотоцька, М. Пізнак, І. Поритко, О. Тарнавський і інші. Всі представники у своїх виступах підкреслювали конечність цієї допомоги і давали свої погляди та поради, як найкраще цю акцію перевести. Представник Організації Оборони Лемківщини д-р Налисник насвітлив потреби допомоги лемкам, які то потреби трохи інші від нормальної загальної допомоги: ці лемки повертаються на свої місця і їм в головному треба помочі в устаткуванні нового життя на старих зруйнованих поселеннях. Ця акція вимагала б не лише високих коштів, але теж і доцільної пляновости і співпраці з урядовими чинниками. Д-р Налисник висловив повну згоду координувати працю Організації Оборони Лемківщини з працею ЗУАДКомітету і дістав запевнення від Президії ЗУАДК, що ЗУАДК буде консультуватись в деяких справах із представником Організації Оборони Лемківщини та буде запрошувати цього представника на наради в справах допомоги в Польщі. Збори теж висловилися, що було б доцільно вислати в Польщу представника ЗУАДК, та порішили схвалити допомогову акцію ЗУАДК-у українцям в Польщі і Югославії і закликали всі організації і всіх наших громадян підтримати цю нову акцію допомоги. Цю акцію треба вести спільними силами всіх українців і лише офіційними дозволеними дорогами уряду ЗДА.

Для популяризації ідеї допомоги українцям у Польщі наради представників допомогових установ і організацій постановили разом із Президією ЗУАДК-у зорганізувати в найбижчому часі громадські наради в цій справі по осередках українського поселення в ЗДА. Найближчі наради відбудуться в Амстердамі в суботу 22-го березня ц. р. в церковній залі, о год. 6.30, а наступного дня в неділю, 23. березня ц. р. будуть наради в двох великих осередках, а саме в Шикаґо, о год. 3-ій по полудні в Українській Централі при вул. Н. Вестерн 841, і в Дітройті, о год. 5-й по полудні в Українській Централі при вул. Карпентер. Про дальші наради в інших осередках буде подано у пресі. Залежить від української громади у ЗДА, чи ця нова акція допомоги нашим братам, які її найбільше потребують, вдасться і матиме повний успіх. Як зазначено, ця допомога мусить мати масовий характер. Треба ствердити, що така масова допомога в Польщі конечно потрібна.

У всіх справах допомоги в Польщі просимо звертатис до ЗУАДК-у — урядово визнаної організації, яка дає запоруку, що вся акція допомоги буде переведена урядовою дорогою н адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. Box 1661, Phila. 5. Pa

Закликається все наше громадянство взяти участь у нарадах, які відбудуться по окремих осередках, як теж проситься осередки, які бажали б такі наради у себе організувати, звернутися до ЗУАДК-у.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нюарк, Н. Дж.

Андріївський Вечір

Місцевий Відділ 28-ий СУА і місцевий Відділ ОбВУА спільно влаштували в дні 14-го грудня 1957 р. в домівці ОбВУА традиційний Андріївський Вечір, на якому в приявності численних гостей пані І. Левкович своєю доповіддю про гарні звичаї Андріївського Вечора на рідних землях зацікавила всіх учасників. Завітала на той Вечір і „закордонна ворожка" в особі пані Квітки Стецюк, яка в будці казала майбутність кожному. Гарно вив'язались п-ні: Я. Олесницька, К. Стецюк і І. Гнатів із своїх скечів, уложених на злободенні теми дкя Нюарку та політичні події в світі і відспіваних сатирично - розривкових пісень про нюаркське життя при акомпаніяменті пані Л. Лапичак. Сальви сміху і оплески при виступах цих пань були подякою і признанням для них. Весь час вдало сповняла ролю конферансіє пані І. Гнатів. Знайшовся і скоро зібраний мішаний хор, який відспівав в'язанку народніх пісень. Так проведено у симпатичному і численному товаристві серед гарної забави кілька годин.

Процання матуристів Вищих Курсів Українознавства

відбулось 1-го лютого ц. р. в домівках місцевого Пластприяту і місцевого ОбВУА. Офіційну частину відкрив проф. К. Кисілевський в імені Учительської Громади, власника Курсів Українознавства. Він підкреслив у своїй промові клич „жертвенної любови до України", подав обставини, серед яких приходилось йому і проф. Д. Горняткевичеві працювати в тій ділянці. Вкінці висказав промовець Пластприятові і для ОбВУА признання за вияв зрозуміння обох установ для курсів та подяку за відступлення домівок на ту ціль. Проф. Горняткевич, доповняючи слова передбесідника, подав до відома численно зібраним батькам, що останній матуральний курс Українознавства покінчило 11 учнів, а ще 26 учнів бере участь у цих курсах, при чому подав приявним відомості про користі із таких курсів. Опісля слідувала роздача 11 матуральних дипломів матуристам, які зголосилися на університет українознавства. При цій нагоді один з батьків редактор В. Качмар у своєму гарному слові виказав таки замале зацікавлення батьками так важною для нас виховною установою. Інж. Т. Дурбак підкреслив у своїй промові користі для нашої молоді з покінчення таких курсів. Матурист Стасюк висказав щиру подяку обом професорам ча навчання на названих курсах. В. Федасюк, голова Української Студентської Громади в Нюарку, закликав матуристів вступати в члени УСҐ і включатися в українське студентське життя в ЗДА. По закінченні офіційної частини приявні перейшли до другої домівки ОбВУА, де застали приготовані комітетом батьків столи зі скромною перекускою. Біля 40 осіб заняли місця при столах і почалась щира товариська гутірка, започаткована проф. Кисілевським. Понадто промовляли: проф. Горняткевич та інж. Т. Дурбак. Гарно був переданий приявним спогад одного з старших пластунів інж. Р. Загайкевича про деякі гарно пережиті фраґменти з життя пластунів на рідних землях. Співом національного гимну: „Ще не вмерла Україна" закінчилося це скромне свято. Опісля молодь згаданих курсів і пласту забавлялася в приявности батьків і старших громадян до півночі. На бібліотеку пластову зібрано добровільними датками квоту 29 дол.

Місцевий Відділ Товариства Прихильників У. Н. Р.

влаштував 5-го січня ц. р. у вщерть виповненій залі „Чорноморської Січі" при участі около 300 осіб збори, на яких М. Левицький, голова В. О. УНР і Керівник Ресорту Закордонних справ виголосив доповідь на тему: „Сучасне міжнародне положення і українська визвольна акція". Збори відкрив п. К. Степовий, заступник голови т-ва, вітаючи Достойного Гостя на терені Нюарку. Опісля були покликані до президіяльного стола: д-р В. Комаринський (предсідник), інж. К. Приходько, д-р О. Утриско і д-р Е. Приходько. Тоді п. М. Левицький, голова В. О. УНР у своїй півторагодинній промові з'ясував наше політичне положення у світі, а з окрема на рідних землях та у зв'язку з цим діяльність УНРади. На численні запити дискутантів доповідач протягом дальшої години давав вияснення. Місцевий комітет пань влаштував скромний прийом Гостеві. В часі прийому двоє дівчат в українських народніх строях передали Гостеві китицю квітів, а голова місц. Відділу ОДУМ передав Гостеві гарний подарунок з привітанням На численні привіти представників наших установ в місті Нюарку і відомих громадян на терені Нюарку відповів довшою промовою Гість, дякуючи місцевому громадянству за таке щире привітання його на терені Нюарку Молитвою почався і закінчився цей прийом, на якому гарно справився д-р Р. Криштальський, як тостмастер.

„Чорноморська Січ"

12-го грудня 1957 р. відбула перевибори управи на р. 1958. Управу очолює тепер голова М. Кормило, а понадто в склад управи увійшли: М. Матіяш — заступник голови, С. Кобільник — рекордовий секретар, В. Дубас — фін. секретар,(по його резиґнації пост цей обняв А Лесняк) і І. Бутин — касієр. По упорядкуванні відношення спортової секції т-ва до т-ва „Чорноморська Січ" та повиборі намічених статутом т-ва всяких секцій та комітетів при т-ві, т-во має намічені пляни для свойого кращого розвою, а свою оживлену діяльність започаткувало влаштуванням „Щедрого Вечора" для членів і запрошених гостей 18-го січня ц. р., про який писалося вже у „Свободі".

Окружна нарада Відділів УНСоюзу в Нюарку

відбулася 24-го січня ц. р. Головною ціллю скликання наради були такі справи: дальше приєднування нових членів до УНСоюзу та вибір делеґатів на найближчу конвенцію УНС. По з'ясувані справ головою окруж. комітету Відділів УНСоюзу п. Барановом забирали голос в дискусії майже всі приявні представники відділів м. і. П. Заболоцький, В. Салабун, д-р Утриско, І. Бакум, Ґвязда, Паньків.

Карнаваловий Сезон

в цьому році почався „Маланкою", яку влаштував місц. Від. „Самопомочі" 12-го січня ц. р. в залі української централі. „Колядники з України" (у чол. квартеті), пані В. Калин своїм виступом, а зокрема оригінальним новорічним побажанням, та гарна музика В. Гірняка й інші несподіванки додали публіці більшої дози приємности і чару на забаві. Гарний успіх матеріяльний забави викликав у місцевих організаціях незвичайну заздрість так, що місц. віділ СУМА вже замовив залю в українській централі і музику В. Гірняка на „Маланку" у наступному році.

Т. У.

Ню Йорк, Н. Й.

Проефора в Зборівськім Допомоговім Комітеті

Під кличем допомоги Дитячому Садкові і Суботній Шкілці в Крайльсгаймі в Німеччині влаштував Зборівський Допомоговий Комітет в Ню Йорку Спільну Просфору зборівців в залі Т-ва „Дністер" 26-го січня ц. р. З огляду на шляхетну ціль буфет прийняття був складковий постарокраєвому звичаю.

Святочною молитвою місто-голова Комітету п. Теодор Хомяк офіційно відкрив родинне свято. Привітав на вступі зібраних членів і запрошених гостей, побажав усім правдивого щастя та закликав перенестися думками під дорогі скромні стріхи на рідних землях, на яких наші близькі серцю родини не мають тепер змоги радуватися теплом родинного щастя.

Голова Комітету п. Максим Паньків відчитав листи з подяками від залишенців в Німеччині. Довшу промову виголосив п. Білик з Байонну, який зложив від себе пожертву в сумі 15 дол. Переведеною на пропозицію п. Теодора Бендини з Пасейку збіркою, яка дала суму $95,50, присутні дали вияв теплої пам'яти про дітей-сиріт та про своїх братів-залишенців. Збірку перевели пані Емілія Козіцька, п. Теодор Бендина і п. Мішаловська.

Під час прийняття гостей висвітлено фільм зі зустрічі зборівців з 27го жовтня м. р. і сфільмовано останню імпрезу Все це виконала безінтересовно п. Гелен Ребус. Завдяки стараннім пань членькинь Комітету страви і печива були смачні. За допомогу в улаштуванні просфори і складковий буфет належиться признання і щира подяка Вп. Паням: Анні і Петрові Глухам, Мері Паньків, Надії Баранецькій, Евдокії Мартинів, Оксані Кіндратів, Магдалині Вовк і Анні Заяць.

Опіка над дитячим садком і Суботньою Шкілкою

З початком 1958-го року Зборівський Допомоговий Комітет перебрав опіку над Дитячим Садком і Суботньою Шкілкою в Крайльсгаймі в Німеччині, куди Комітет кожного місяця висилає постійну допомогу у висоті по 10 долярів. Окремо покриває також видатки на закупно шкільних книжок.

Незалежно від того Комітет допомагає також інвалідам І-ої У. Д. УНА, хворим на туберкульозу і немічним старцям зі Зборівщини, що перебувають на терені Німеччини і Австрії.

О. М.

Сейнт Пол, Мінн.

Успішний „Різдвяний вечір"

19-го січня ц. р. мішаний хор при Українській Православній Церкві Св. Володимира і Св. Ольги в Ст. Полі, Мінн., під проводом пані Антоніни Гуменюк влаштував в залі ІМКА „Різдвяний вечір" з метою святочно провести пару годин в родині наших парафіян і гостей На вечірці відспівано ряд колядок К. Стеценка, О. Кошиця і тих, з якими в Різдвяні Свята колядували у нас „від хати до хати". Крім того молоді наші сили з Укр. Школи показали свої здібности в декляmaціях, танцях і музиці. Школою тут керують всіма поважані, віддані шкільній праці п. Мілена Грінвальд і п. Ніна Михалевич.

Святочний вечір почато торжественним співом „Різдво Твоє Христе Боже наш". Пані А. Гуменюк закликала присутніх встати і проспівати 2 колядки, звернувшись думками до рідніх, близьких і до всіх обездолених українців, що фізично і морально бідуючи, не мали змоги почути своїх милих рідних колядок. Всі однодушно полинули щирим серцем далеко на Україну та у всі закутки гіркого заслання з могутнім співом „Добрий вечір" і „Нова радість стала" — Стеценка. У багатьох були сльози в очах від великого зворушення. Після цього тихо, як відгук релігійно піднесеної душі в Різдвяну ніч, з уст хористів понеслася коляда „Тиха Ніч! Свята Ніч!" Грубера і Мора з укр. текстом. Далі слідували: „Ой видить Бог", „А у цього хазяїна„ „На Ординській річці" і щедрівка „В полі, полі„ — Стеценка. В цій останній по черзі сольовий вступ відспівали наші молоді солістки: Л. Курилко, В. Заславець, 2 сестрички Т. і Г. Миронюкові, М. Ґінтнер і Н. Сложинська. Гарне враження зробили три маловідомі колядки з Волині: „Ой, у Вифлиємі", „Ой, во граді", і „Рождество Христове" з заспівом наймолодших хористів. Поміж колядками 13-річна О. Остапчук з чуттям прочитала „Легенду про дари бідної вдовиці св. Народженому Дитяті" д-ра Л. Гуменюка. Несподіванкою для всіх була поява на сцені 2-ох малих бандуристів В. Кубика і Т. Михалевича, учеників відомого бандуриста п. Китастого, який приїжджав з Дітройту на лекції з ними. Добре виконали гру на піяно Н. Сложинська і О. Остапчук.

В другій частині вечірки виступали діти Укр. Школи. Ряд гарненьких декляmaцій свідчив про працю керівничок нашої школи і батьків дітей, що дбайливо виховують „своїх найменших" в укр. дусі серед тутешніх обставин. Велику втіху зробила всім 4-річна Марта Денисюк своїм віршиком і милим відклонюванням на гучні довготривалі оплески. Малі танцюристи в укр. строях своїми веселими і бадьорими виступами спричинилися до великого захоплення і гарного настрою публіки. Добрим закінченням програми була „Сонатіна" Клементи і „Фір Елізе" Бетговена — виконані нашим талановитим 13-річним музикою В. Кубиком на піяно.

Бажано, щоб подібні вечірки бували в нас частіше, бо наше громадянство в Ст. Полі і наші діти потребують таких розваг в дусі укр. атмосфери. Щасти Боже і надалі всім співучасникам і нашому громадянству!

А. Г.

Українець — професор

Це д-р Віктор Вілан. По матурі в станиславівській гімназії (1942) студіював лісництво у Львові, продовжував свої студії у Мюнхені, де в 1949 році дістав ступінь „дипломованого лісничого„ (Діплом-Форствірт). В зимі 1950-51 переїхав із Німеччини до ЗДА. В Нюарку (Н. Дж.) працював як фізичний робітник і вечорами на курсах і на приватних лекціях вивчав пильно англійську мову, щоби могти продовжувати свої улюблені студії. Із Нюарку поїхав на студії до Північної Каролайни на Дюкський університет в місті Диргелм. Скоро вибився там як один із найпильніших і найздібніших студентів і завдяки тому одержує кілька стипендій, між ними стипендію Фордової фундації.

В 1954 році став магістром лісництва а в 1957 р. здобуває докторат. В тих роках працював як дослідний асистент у департаменті лісівництва. Там вибивається як спеціяліст лісознавства і фізіології дерев.

Високо оцінюючи дослідні й укові праці д-ра В. Вілана — факультет лісівництва стейтового каледжу Стефана Ф. Остена *поликав його на професора* дослідної лісової фізіології.

Поміж дослідними працями проф. В. Вілана на спеціяльну згадку заслуговують студії над впливом світла й вогкости на ріст і розвиток сіянців американської сосни та над способами стимулювання продукції насіння цієї сосни.

Із успіхів нашого земляка можемо бути горді й щиро бажаємо йому, щоб своїми науково-дослідними працями в ділянці лісознавства здобув як найбільше признання й славу спеціяліста — лісознавця.

І. В.

ГРУПА УКРАЇНСЬКИХ МИСТЦІВ
— уряджує —
ВИСТАВУ РИСУНКІВ **ВІДБЕРҐСА**
(народж. 1890 р.) чільного лотиського графіка.
Виставка відкрита в Українському Народному Домі в НЮ ЙОРКУ
від 21 до 23 і від 28 до 30 БЕРЕЗНЯ 1958 р.
В п'ятниці виставка відкрита від год. 7-9 вечора, а в суботи і неділі від год. 2-8 вечора.

Український Музичний Інститут у ФИЛАДЕЛФІЇ
НЕДІЛЯ, 23-го БЕРЕЗНЯ 1958 р. Год. 7:30 веч.
заля УКРАЇНСЬКОГО ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ
ШОСТИЙ АБОНАМЕНТОВИЙ *КОНЦЕРТ*
Ярослав МИҐАСЮК
(СКРИПАК)
При фортепіяні: Богдан ПЕРФЕЦЬКИЙ.
В програмі:
ВЕРАЧІНІ — БРУХ — ТАРТІНІ — ГРУДИН
КОС-АНАТОЛЬСЬКИЙ — ПАҐАНІНІ — ВЛЬОХ
ВЕНЯВСЬКИЙ.
Вступ за абонаментами або програмками, до набуття в коопер. „БАЗАР".

УВАГА! УВАГА!
ПОВІДОМЛЕННЯ
для Відділів УНСоюзу:
1, 2, 7, 9, 28, 31, 78, 85, 90, 98, 164, 186, 201, 228, 231, 242, 265, 305, 314, 333, 357, 365, 382, 426, 429
про
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
які відбудуться
в НЕДІЛЮ, 30-го БЕРЕЗНЯ (MARCH) 1958 р.
о год. 2-ій по полудні
в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ Св. МИХАЇЛА
West Center Street, Shenandoah, Pa.
На ці збори повинні прийти обов'язково всі делеґати та урядовці із згаданих тут Відділів УНСоюзу. Запрошується також місцевих членів.
На зборах буде присутній головний предсідник УНСоюзу Д. ГАЛИЧИН.
За Окружний Комітет Відділів УНС:
В. Найдух — голова І. Чепа — секретар

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД
ПРИГАДУЄ: 31-го БЕРЕЗНЯ ЗАКІНЧЕННЯ ДІЛОВОГО РОКУ 1957.
ПРОСИТЬ: поспішитись із надісланням Національного Датку і пожертв.
ВИКОРИСТАЙТЕ конверти УККА.

Складати гроші, чи позичати —
ДИВІДЕНДИ 3 1/4% РІЧНО
Безплатне ОБЕЗПЕЧЕННЯ на ЖИТТЯ, відповідно до висоти ощадности.
НАЙКОРИСНІШЕ В СВОЇЙ КРЕДИТОВІЙ КООПЕРАТИВІ
„САМОПОМІЧ" в Ню Йорку
SELF RELIANCE FEDERAL CREDIT UNION
68 E. 7th Street New York 3, N. Y.
У ВЛАСНОМУ ДОМІ.
Телефон: GRamercy 3-7310
УРЯДУВАННЯ: Щоденно від 2-5 по полудні (За винятком неділі і понеділка).
ВЕЧІРНЕ УРЯДУВАННЯ (крім цього) Вівторок і п'ятниця: год. 6-8 вечора.

ПОЖЕРТВИ
на
ФОНД КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ
просимо посилати на адресу:
Friends of the Ukrainian Bandurists Chorus — P. O. Box 119 — Detroit 12, Mich., U. S. A.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗДА
ШОСТИЙ КУРС ВИКЛАДІВ
УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНОЗНАВСТВА
в акад. році 1957-58
— відбудеться —
в днях 21-го і 22-го БЕРЕЗНЯ 1958 р.
ПРОГРАМА:
П'ЯТНИЦЯ, 21 БЕРЕЗНЯ 1958 р. — год. 6:00 — 8:10 веч.
К. КИСІЛЕВСЬКИЙ: Історія української відміни — год. 6:00 — 6:40;
Б. ЗАГАЙКЕВИЧ: Слово о Полку Ігореві, VI — год. 6:45 — 7:25;
Д. ГОРНЯТКЕВИЧ: Малярська творчість Тараса Шевченка — год. 7:30 — 8:10. Виклад буде ілюстрований.
СУБОТА, 22 БЕРЕЗНЯ 1958 р. — год. 4:00 — 6:25 веч.
В. ЛЕВ: Семінарійні вправи. Читання і інтерпретація творів поетів українського символізму — год. 4:00 — 4:55;
В. ЛЕВ: Поети українського символізму — год. 5:00 — 5:40;
М. ВЕЛИЧКІВСЬКИЙ: Економіка України — год. 5:45 — 6:25.
Виклади і семінар відбуваються в залі НТШ
ДОЇЗД ПІДЗЕМКОЮ: зупинка лінії Індепендент на 14-ій вулиці і 8-ій Евені.
Дирекція У. У. при НТШ в ЗДА

В нашій КНИГАРНІ можна замовити:
Юрій КЛЕН: ПОПІЛ ІМПЕРІЙ (опр.) ...... $ 3.65
Ольга ДОБРЯНСЬКА-КОРЕНЕЦЬ: ЗШИТОК МАЛОГО МОНГОЛА (брош.) ...... .60
Wolodymyr JANIW: THE BATTLE OF KRUTY ...... .50
Належність просимо слати ЧЕКОМ або ПОШТОВИМ ПЕРЕКАЗОМ:
"SVOBODA"
81-83 Grand St., (P. O. Box 346), Jersey City 3, N. J.

ЗДОРОВІТЬ **на Великдень** ПРИЯТЕЛІВ і ЗНАЙОМИХ **ПРЕГАРНИМИ КАРТКАМИ**
В кольорах, з гарними українськими святочними побажаннями.
КАРТКИ ВИГОТОВЛЕНІ НА ПІДСТАВІ ОРИГІНАЛЬНИХ ВЗІРЦІВ ЗНАНИХ УКРАЇНСЬКИХ АРТИСТІВ-МАЛЯРІВ.
Найбільший вибір у Книгарні „СВОБОДИ"
Ціна 10 ц. за штуку.
Svoboda Book Store
83 GRAND STREET JERSEY CITY 3, N. J.

Субота, 22-го березня 1958 р.
ГОД. 8-ма ВЕЧОРА
HUNTER COLLEGE ASSEMBLY HALL
69-та вулиця (між Парк та Лексінґтон Евенями)
Концерт українського хору „ДУМКА" в Ню Йорку
під управою Леонтія КРУШЕЛЬНИЦЬКОГО — при співучасті солістів:
ШАРЛОТИ ОРДАССІ-БАРАНСЬКОЇ — сопрано Метрополітен Опери в Ню Йорку; та ВОЛОДИМИРА БАРАНСЬКОГО — бас
Фортепіяновий супровід: Оля ДМИТРІВ та Роман СТЕЦУРА
В програмі: СТЕЦЕНКО, БЕТГОВЕН, ШУБЕРТ, РОССІНІ
Передпродаж квитків: у склепах „АРКА" та „ЕКО".

• ПРАЦЯ •
• HELP WANTED MALE •

НІЧНІ
ПОРТЕРИ
15-25 Whitehall Street
NYC
Кімната 210
Недалеко So. Ferry
Зголошуватися: 3:30 — 5:00

• РІЗНЕ •

Де можете таке набути, як не в СУРМІ:
Повні твори І. Н. Левицького, 4 томи — $ 10.00;
Повні твори Панаса Мирного, 5 томів — $ 10.00;
Повні твори О. Кобилянської, 3 томи — $ 9.00.
Всі три сети — за $ 25.00.
SURMA
11 E. 7th St., New York 3, N. Y.

• КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ •

Ще залишилось тільки кілька примірників чудового роману
УЛАСА СУМЧУКА
ВОЛИНЬ
частина перша —
КУДИ ТЕЧЕ РІЧКА.
Ціна $2.75
(ІІ. том в друку.)
Замовляти в:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

Вступайте в члени УНСоюзу

ХВОРІ,
НЕ ТРАТЬТЕ
НАДІЇ

НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ!

ЗАЖИЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ ЗІЛЛЯ Д-ра Й. МІЛЛЕРА, а вже завтра почуєтесь краще.

Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природнім виді, так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.

Всі, що хворіють на недугу шлунка, як кваси шлунка, ґази, запір, нестравність, відбивання, завороти голови, біль у крижах, короткий віддих, жіночі недомагання, гемороїди, ревматичні болі й інші недомагання, повинні ще сьогодні зажити зілля Д-ра МІЛЛЕРА, п. н.

"J. M. L. Herb Compound # 6" а вже завтра почуєтесь краще. Зілля це повинно находитися, як перша поміч, у кожній хаті.

Ціна одної пачки, враз із поштовою пересилкою $ 6.85. Якщо бажаєте зробити своєму приятелеві вартісний дарунок, тоді дві пачки тільки $ 10.00 з пересилкою.

Висилаємо також наше зілля до всіх країн Европи.

Пишіть зараз долучаючи чек, або Money Order, на адресу:

THE MILLER CO., Inc.
Dpt. 41, 790 Broad Street
Newark, N. J.

Спорт

УСК — НЮ ЙОРК ЗНОВУ ПЕРЕМАГАЄ

СК Мінерва — УСК Ню Йорк 0:3.

Ню Йорк. — По 3-тижневій перерві, спричиненій поганою погодою, в неділю 9-го березня всі дружини Нюйоркських Ліг знову були у повному розгарі боїв за мистецтво. УСК-ові тим разом припала СК Мінерва, яка хоч і не дуже сильною виглядає, проте зробити якомусь противникові прикру несподіванку завжди може. УСК виступив до тих змагань без Шміґеля в обороні, але з Олинцем на поміч та без Поллока в атаці. Першу половину УСК, не зважаючи на довшу перерву, грав доволі справно і присмно, але тільки для ока. Бо з ґолями таки було важко. Олинець не використав карного копу, напад не використав ряду дуже вигідних підворітних ситуацій. Все-таки Василькевич й Аридт доволі справними стрілами рятують честь нападу в першій половині і УСК веде 2:0. В другій половині легкий вітер є проти УСК-у, але в основному УСК далі перебуває в офензиві і знову не використовує ряду догідних позицій. Одинокі ворота в другій половині добув Шеран.

УСК грав назагал не зле, але важко давати виразну оцінку з уваги на це виразне обличчя противника. Все таки напад мусить щось робити, щоб стріляти на ворота...

УСК має до кінця сезону ще 8 мистецьких змагань. Виграти усі — значить здобути мистецтво... Важке завдання. Сильна воля перемоги, получена з намаганнями дати зі себе максимум, далі постійна участь у тренінґах усіх змагунів без винятку, можуть повалити всі „теорійки" про інших більше певних фаворитів, УСК. Ми, знаючи наших змугунів, віримо, що вони доложать усіх зусиль, щоб ті змагання виграти і щоб перекреслити усі сподівання наших противників.

Склад УСК-у: Цьолко, Панкевич, Підгорецький, Олинець, Гаврилюк, Колодій, Поллок, Шеран, Голюка, Арндт, Василькевич, Наливайко.

Інші висліди дружин УСК-у того дня:

Мінерва СК — УСК (резерви) 1:2.

Ворота для УСК-у добув Луцишин.

УСК юньйори „А" — Джерм. Гунґ 3:2. Змагання за чашу юньйорів ЗДА. Ворота для УСК-у добули: Шматолоха та Каздоба (2).

СК Ню Йорк — УСК юньйори „Б" — 4:1.

Ті змагання теж були за чашу юньйорів ЗДА. Ворота для УСК-у добув Вортник. (ix)

ШАХОВІ ЗМАГАННЯ

У місті Боффало, в одній із заль Українського Дому „Дніпро" під протекторатом місцевого Осередку СУМА та Відділу ООЧСУ діє вже шість місяців читальна ім. Т. Шевченка. Рухливий голова читальні п. М. Ліцинський зорганізував при читальні шахову секцію, яку очолив д-р І. Мосійчук. У рямцях секції переведено шаховий турнір і згодом нав'язано контакт із шаховим клюбом боффалівського університету і в неділю 2-го березня відбулись перші у Боффало шахові змагання, в яких одним з противників була шахова дружина „Дніпро".

Змагання відбувались у дружній атмосфері, при великій кількості глядачів. Поодинокі висліди такі:

Університет Боффало	ШК „Дніпро"	
Омар Медиіс	А. Гайдар	½ : ½
І. Баранецький	О. Ціммерман	0 : 1
Аристид Яянос	І. Мосійчук	1 : 0
Карас Непокроф	П. Перцак	1 : 0
Мартін Вайнер	Д. Головацький	0 : 1

Загальний вислід 2 і пів до 2 і пів.

Після змагань Управа читальні влаштувала прийняття, на якім вирішено відбути 23-го березня відплатні змагання та запросити до тих змагань шахові клюби „Канізіюс Каледж" — Боффало та університет Наґра в Наґер Фолс.

І. Ч.

НОВИЙ ПРОВІД У. А. С. Т. „ЛЕВИ" В ШИКАҐО

В неділю 26-го січня ц. р. відбулися річні звичайні Загальні Збори У. А. С. Т. „Леви" в Шикаґо. На цих зборах вибрано нову управу Т-ва на 1958 рік у складі: Президент — Юрій Косачевич, 1-ший віце-президент — І. Білинський, 2-гий віце-президент — О. Гладкий, секретар — мгр. О. Попель, рекордовий секретар і хронікар — М. Чуйко, скарбник — І. Печенюк, господар — М. Ганушевський, реф. преси і пропаґанди — А. Сохологорський, реф. жіноцтва — В. Кочерга. Члени заступники — М. Кочерга і М. Яросевич. Контрольна Комісія: Мгр. І. Красник, Зенон Шведак, Володимир Кашуба, Сильвестер Кривчак. Товариський Суд: інж. Б. Білинський, д-р І. Мула, мгр. М. Турянський.

А. Сокологорський

Покращали взаємини Еспанії з Францією і з Англією

Мадрид. — Одним із, на жаль, нечисленних проявів скріплення західньої політичної єдности є значне покращання взаємин Еспанії з одного боку та Франції й Англії з другого. Еспансько-французькі відносини були довгий час дуже напружені з уваги на впливи ліво-демократично та комуністичної еспанської еміґрації у Парижі, ворожої до режиму генерала Франка. Знову ж взаємини з Англією були завжди зумовлені еспанськими аспіраціями до Гібральтару, англійської морської фортеці на еспанському обширі. Однак зміна відносин в північній Африці та подекуди холодна війна з СССР казали зревідувати становище Еспанії до Франції і Англії. Коли Франція признала самостійність Марокко, Еспанія зреклася в його користь також своєї північно-африканської посілости, проте зберегла за собою базу в Іфні. Однак мароканські націоналісти побачили в цьому залишок давнього кальоніялізму і рішили збройно відібрати і ту місцевість. Відціль виринув гострий мароккансько-еспанський конфлікт, який автоматично наблизив Еспанію до Франції, що має свій клопіт з альжирськими і туніськими арабами. Водночас, існування 450,000-ої еспанської армії та еспанської бази Цеута по другому березі Гібральтарської протоки теж наче автоматично каже думати Англії і Еспанії про спільноту інтересів в обороні Середземного моря, загроженого совєтськими підводними човнами. Такими міркуваннями західня преса пояснює виїзд еспанського міністра зак. справ Фернанда Кастелльо в почоті дружини ген. Франка до сусідньої Португалії. За переконанням західніх обсерваторів в Мадриді, Еспанія старається через свого союзника Португалію, яка є членом НАТО, приступити також до цього західнього боронного бльоку. Вичислення Еспанії в ряді держав, які — за пляном Франції — мали б створити новий середноморський бльок, вказує теж на зріст ролі Еспанії в західньому міжнародному світі.

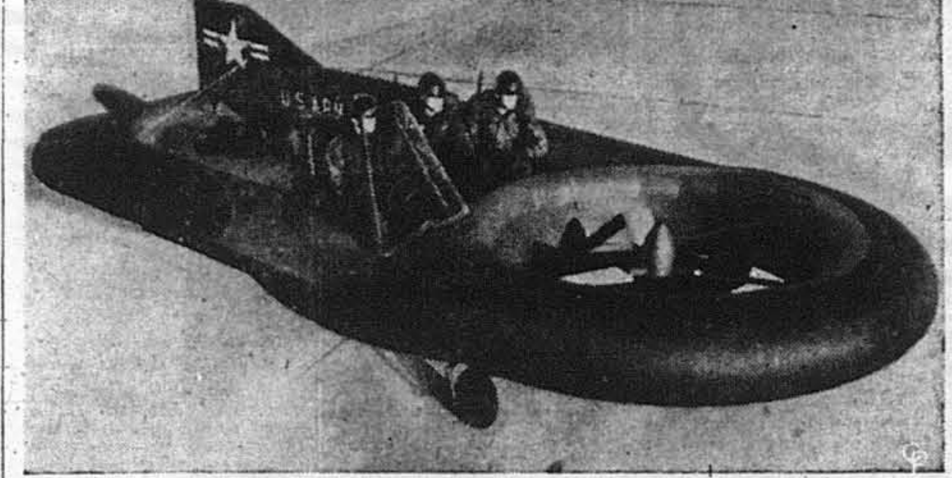
Передбачають, що морський шлях св. Лаврентія буде дефіцитовий

Вашинґтон. — Голова Підкомісії Видатків в Палаті Репрезентантів демократичний конґресмен Прінс Престон заявив, що, на його думку, морський шлях св. Лаврентія довший час буде дефіцитовий. Конґресмен Престон заявив це журналістам після закритого засідання його підкомісії, на якій вирішували, хто має заряджувати тим шляхом: Корпорація для Розвитку Морського шляху св. Лаврентія чи організація Армійських Інженерів. Престон зарядив, щоб переслухання в цій справі були таємницею. Не є відомо, коли відбудуться дальші переслухання, на які мають прийти представники корпорації і інженерів з готовими проєктами в цій спрві. Англійські інженери твердять, що вони зможуть адмініструвати цим морським шляхом дешевше, як окрема Корпорація, зорганізована в цій цілі.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ!
► ПРИДБАЙТЕ ДЛЯ ВАШИХ ДІТЕЙ ◄
„ШЛЯХ ВЕЛЕТНЯ"
— ілюстровану розповідь про життя
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА,
відомої української поетеси
Наталі Лівицької-Холодної,
що появилась у В-ві п. М. Борецького.
Книга ця великого формату, на крейдяному папері, з 57-ма оригінальними ілюстраціями, в твердій оправі і люксусовому оформленні — подумана також, окрім виховної сторінки — своїм прекрасним виглядом викликати любов до української книжки в серцях українського доросту.
• Ціна її виносить тільки $3.50 •
Замовлення слати:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

МОЖЕ ЇХАТИ В ПОВІТРІ, ПО ЗЕМЛІ І ПО ВОДІ

Американська армія відбуває спроби з новим типом льокомоційного засобу, що може здійматися в повітря і летіти так, як гелікоптер, і водночас із цим пристосіблений до їзди суходолом (як військовий „джіп") і до плавання по воді, як човен. Названо цей новий засіб комунікації „геліджіпом". Офіційно його визначають „П'ясецький 59 К ТОЛ" і випродуковано його в закладах П'ясецького у Филаделфії.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Величавий Концерт Капелі Українських Бандуристів ім. Т. Шевченка**, під проводом Григорія Китастого і Володимира Божика відбудеться в Торонті, в неділю 23-го березня в залі УНО, 297 Каледж вул., о год. 3.30 по полудні. Друга його частина „Слово Тараса" складається виключно з творів Тараса Шевченка і буде виконана в супроводі бандур та з участю майстра мистецького слова артиста Ростислава Василенка. Концерт відбудеться в рямцях святкувань Карпатської України.

● **Вечір присвячений пам'яті Андрія Гарасевича**, поета й альпініста, що загинув у липні 1947 року під час здобування одного з альпійських верхів, відбувся в п'ятницю, дня 14-го березня в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку. Відкрив вечір короткою промовою проф. Сергій Литвиненко, голова Клюбу. Доповідь про А. Гарасевича пластуна-альпініста і поета-музика виголосив ред. Богдан Кравців. Твори А. Гарасевича рецитували п-ни Світляна Луцька і Рома Даниш.

● **Совєти звернули Польщі частину архівів, що стосуються західних українських земель** — таку вістку подали польські еміґраційні газети за варшавською пресою. Архів „забужанських" актів приміщений при вул. Нови Сьвят ч. 18 у Варшаві і в ньому зложені метрикальні книги з колишніх восвідств станиславівського, тернопільського, львівського, волинського, поліського і новгородського.

● **Монографію про українського мистця Никифора (Матейка)** видало польське „Видавніцтво Літерацке" у Кракові на 124 сторінках із 17 ілюстраціями. Автором монографії є Андрій Ванах.

● **Спілку працівників Кінематографії УССР** — вирішено створити в підсовєтській Україні для об'єднання працівників кіностудій як теж учбових та наукових закладів кінематографії. Перший пленум організаційного комітету спілки відбувся дня 6 лютого, в якому взяли участь працівники кіностудії ім. Р. Довженка, Одеської кіностудії та студії хронікально-документальних і науково-популярних фільмів. Головою організаційного комітету обрано кінорежисера Т. Левчука і секретарем С. Пономаренка.

ЗАКЛИКАЮТЬ ДІВЧАТ СТУДІЮВАТИ ДЕНТИСТИКУ

Ню Йорк. — Декан Дентистичного факультету при Колумбійському університеті д р Джілберт П. Смит промовляв на окремому семінарі, де обговорювано дентистичну кар'єру, і заявив, що молоді хлопці і дівчата повинні студіювати дентистику, бо є добрі вигляди для тих, які виберуть собі дентистичну кар'єру. Він сказав, що в 1965-му році треба буде більш як 100,000 дентистів, бо збільшується населення цієї країни. Тепер на 97,000 дентистів є тільки одна тисяча жінок.

● **В Еспанії**, внаслідок заходів американського уряду, передчасно звільнять 54-річного американського „тореадора" Сиднея Френкліна, що його в червні минулого року засудили на два роки в'язниці за нелеґальне посідання авта. Його дозвіл на привезене до Еспанії авто вигас весною 1954 р., але він не старався дістати новий і не платив за своє авто податку. Френклін боровся на еспанських аренах з биками.

Використання підземних атомових експльозій в нафтовому промислі

Лос Анджелес. — Тут почалися розмови на тему використання атомових підземних експльозій після того, як недавно Комісія Атомової Енергії повідомила докладніше про висліди першої пробної підземної атомової експльозії, яка відбулася 19 вересня 1957 року в Неваді. Нафтовики гадають, що підземні атомові експльозії зможуть бути використані при видобуванні нафти. Копальняні інженери твердять, що і в їхньому промислі можна буде в деяких випадках послуговуватися атомовою енерґією. Передбачають також, що при допомозі підземних атомових експльозій можна буде діставати воду в районах, де досі її не було на поверхні. Під час підземних атомових експльозій є зліквідована небезпека від атомової радіяції.

Торговельний дефіцит Канади становив у минулому році $ 1,383,000,000

Оттава. — Канадійське статистичне бюро повідомляє, що торговельний дефіцит тієї країни становив в 1957-му р. рекордове число 1,383,000,000 долярів і був на 11 мільйонів долярів більший в порівнанні з 1956-им роком (1,372,000,000). Збільшення дефіциту в 1957 р. в порівнянні з 1956 роком було доволі мале, але його збільшення в 1956 році в порівнянні з 1955 роком було дуже велике (в 1955 році — $ 698,000,000, а в 1956 — 1,372,000,000. Уряд прем'єра Дж. Діфенбейкера ще минулого року заявив, що старатиметься про те, щоб якнайбільше зменшити торговельний недобір з південним сусідом 372,000,000). Уряд прем'єра вдалося, але уряд хотів би ще більше зменшити торговельний недобір.

НОВІ КНИЖКИ

Українська Вільна Академія Наук в ЗДА, Шевченко, Річник 6, Ню Йорк, 1957, ст. 60. Обкладинка П. Холодного.

Українська Вільна Академія Наук в ЗДА, починаючи з 1952 року, видає Шевченківські збірники, в яких друкується ті праці, що відносяться до теми „Шевченко сто років тому". Минулого ртку минуло сто років, як Т. Шевченко був звільнений із заслання, як почав писати свій „Щоденник" і як відновив свою творчість на волі. Тому то цим проблемам і призначені окремі статті в 6-му річнику збірника.

Зміст цього річника складається з праць, що були минулого року друковані в „Свободі". У статті „Шевченко сто років тому" оповідається про 1857 рік в житті нашого поета. Володимир Дорошенко в „Сторіччя Шевченкового „Щоденника" пише про значення цього твору для пізнання життя й творчости його автора, подає характеристику цього твору, який Шевченко назвав „Журналом", говорить про різні його видання і їх оцінює.

Дам'ян Гохрняткевич старається подати критерії, з якими треба підходити до оцінки малярської спадщини Шевченка. Автор спиняється на двох проблемах, які деколи ще є дискусійні, і старається їх розв'язати. Ці проблеми — це питання впливу Брюллова й Рембрандта на малярську творчість Шевченка, і питання про місце Шевченка в українському й европейському образотворчому мистецтві. Автор кінчає свою статтю твердженням, що Шевченко „відзначався великою мистецькою інтуїцією, яка допомагала йому не тільки посднувати найбільш вартісні надбання минулих віків із вимогами сучасної епохи... і що вмів відкривати нові вартості." Шевченко „сильно поширив рямки тогочасности... і вмів дивитися в майбутнє". Його творчість має „суто національний український характер".

В збірнику надруковані під спільним заголовком „Шевченко в кривому дзеркалі" ще дві рецензії. Володимир Дорошенко дав огляд великої праці Дмитра Косарика (389 ст.) під заголовком „Життя і діяльність Т. Шевченка", видані в Києві в 1955 році, а П. О. згадав про фальшування Шевченкової творчости І. І. Пільгуком у праці „Т. Г. Шевченко — основоположник нової української літератури". (Київ, 1954, ст. 364). Обидві ці рецензії мають правдиву оцінку в заголовку, під яким вони надруковані.

Л. Луців.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ЛІТЕРАТУРНА НОВИНКА
Олена Звичайна
ОГЛЯНУВШИСЬ НАЗАД...
Збірка з 16-тьох оповідань із нашої недавньої минувшини. Усі вони просякнуті національно-виховним, антикомуністичним і протимосковським ідейним змістом і читаються з захопленням.
Стор. 232, ціна 1.50 дол.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

ARKA Company
48 E. 7th St.
New York City
Телеф.: GR 3-3550
УКРАЇНСЬКА РІЗЬБА.

• РОЗШУКИ •

ДМИТРА ДРОБОТА, Василя — з с. Богданівка, пов. Скалат, Західня Україна, шукає рідня в краю. Хто знав би про нього або він сам, проситься писати до:
Mrs. Mary TEMOSHOK
165 West 16th Street
Northampton, Pa.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж. — Т-во „Укр. Січ", Відд. 170, повідомляє, що збори відбудуться у п'ятницю, 21-го березня 1958 р., о год. 6-ій веч., у приміщенні УНДому, 433 Hoboken Ave. Обов'язком членів прийти на збори, вирівняти свої членські вкладки. Якщо хтось з членів має родину або знайомих, які ще не є членами УНСоюзу, прошу повідомити секретаря. — П. Мелень, предс.; В. Плетчон, кас.; І. Ґрабар, секр.

КНИЖКИ

НОВЕ ВИДАННЯ! ◄
Б. АНТОНЕНКА-ДАВИДОВИЧА
ЗЕМЛЕЮ УКРАЇНСЬКОЮ
Збірка мистецьких репортажів з подорожі по Україні в 20-их роках.
Книжка в гарній полотняній оправі, 164 сторін.
Ціна $1.70
Замовляти:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City 3, N.J.

Читайте нову книжку д-ра ІЛЛІ ВИТАНОВИЧА
„Кость Паньківський"
Ідеаліст громадської праці і віри у власні сили народу.
Д-р Лука Мишуга пише про неї так:
„Читаю прекрасну працю д-ра І. Витановича, і бачу, як вірно змальовано в ній світлу постать сл. п. Костя Паньківського".
Ціна тільки $1.00
Замовляти:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

МУЗИЧНІ ТВОРИ
ОЛЕКСАНДРА
КОШИЦЯ.
Народні та історичні пісні на мішаний, чоловічий і жіночий хори.
Повне посмертне видання!
За три збірки ціна лише $3.50
Замовлення слати:
"SVOBODA"
P.O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ДОКІЯ ГУМЕННА
МАНА
Цікава повість з життя підсовєтської інтеліґенції!
ЦІНА $1.50
Замовляти в книгарні „Свободи" на адресу:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ.
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

В нашій книгарні

МОЖНА НАБУТИ ТАКІ КНИЖКИ:

	опр.	неопр.
ЗАЙЦЕВ Павло:		
ЖИТТЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА. 1955	$ 5.50	$ 5.00
ЗБІРКА УКРАЇНСЬКИХ НОВЕЛЬ. 1955	$ 3.50	$ 3.00
ЛЕПКИЙ Богдан:		
МАЗЕПА. Повість. 1955	$ 3.00	$ 2.50
МАЛАНЮК Євген:		
ПОЕЗІЇ. 1954	$ 3.00	$ 2.50
ОБІРВАНІ СТРУНИ. Антологія поезії поляглих, розстріляних, замучених і засланих в рр. 1920-1945. 1955	$ 3.50	$ 3.00
СІЧИНСЬКИЙ Володимир:		
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА. Том І.	$ 6.00	
Том ІІ.	$ 3.00	
ФРАНКО Іван:		
ВИБІР ІЗ ТВОРІВ. 1956	$ 3.50	$ 3.00
ЯНОВСЬКИЙ Юрій:		
МАЙСТЕР КОРАБЛЯ. Роман. 1954	$ 2.50	$ 2.00

Належність просимо слати ЧЕКАМИ або ПОШТОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ:

"Svoboda"
P. O. Box 346 Jersey City, N. J.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи на зустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань. Ціни оголошень:

1 цаль через 1 шпальту	$ 2.25
1 цаль через 2 шпальти	4.25
2 цалі через 2 шпальти	8.50
3 цалі через 2 шпальти	12.75
4 цалі через 2 шпальти	17.00
5 цалів через 2 шпальти	21.00
6 цалів через 2 шпальти	25.00

Треба сподіватися, що загал нашого громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям і знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

Зголошення святочних побажань, разом з грошовою оплатою, можна надсилати — **найпізніше до 31-го березня 1958 року.**

ТАРЗАН, ч. 4027. Знайшов!

Бен Лінтон і мавполюд сподівалися вийти на волю, але стіна завалилася, і Тарзан був притиснений каменем.

Не бувши пораненим, Бен поповз через руїни, щоб допомогти непритомному спільникові...

Але всі його добрі наміри розвіялись, коли своїми виряченими з подиву очима він побачив самородки золота!